

ကျေးရွာလူထု၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အစီအစဉ် အစီရင်ခံစာ

ဝက်ကုန်းကျေးရွာ

မြင်းကန်ကျေးရွာအုပ်စု

မိတ္ထီလာမြို့နယ်

ရာသီဥတုဆိုးရွားလာမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များကျရောက်လာမှုအပေါ် ခံနိုင်ရည်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် လိုက်လျောညီထွေစွာ နေထိုင်ခြင်း (BRACED) စီမံချက်

မာတိကာ

၁။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် နောက်ခံအကြောင်းခြင်းရာ မိတ်ဆက်ခြင်း----- ၃

- ၁.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရည်ရွယ်ချက်----- ၃
- ၁.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်----- ၃
- ၁.၃ ဆန်းစစ်မှုနည်းလမ်း----- ၄

၂။ ဝက်ကုန်းကျေးရွာ၏အနေအထား

- ၂.၁ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်----- ၆
- ၂.၂ ဝက်ကုန်းကျေးရွာအကြောင်း----- ၆
- ၂.၃ မိုးလေဝသနှင့်ရာသီဥတုအခြေအနေ----- ၇
- ၂.၄ ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ဖိစီးမှုများ (shocks and stresses)----- ၉
- ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု (Climate Change)----- ၁၃

၃။ ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်များ

- ၃.၁ ကျေးရွာ၏ဘေးအန္တရာယ်သမိုင်းကြောင်း----- ၁၅
- ၃.၂ ရာသီခွင်ပြပြကွဲဒဏ်----- ၁၆
- ၃.၃ အရင်းအမြစ်ပြု၊ ဘေးအန္တရာယ်ပြနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုပြမြေပုံ----- ၁၇
- ၃.၄ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း----- ၁၉
- ၃.၅ ရပ်ရွာအတွင်း အဖွဲ့အစည်းများပေါင်းစပ်ယှက်နွယ်မှုပြမြေပုံနှင့် ပါဝင်ပတ်သက်သူများ ဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း----- ၂၁
- ၃.၆ ကျား၊မရေးရာကွန်ယက်ပြမြေပုံဆန်းစစ်ခြင်း----- ၂၃
- ၃.၇ စွမ်းဆောင်ရည်ကိုခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်များနှင့် အသိပညာပေးမှုများ----- ၂၄
- ၃.၈ ကလေးသူငယ်များ၏လိုအပ်ချက်များနှင့်အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ----- ၂၆
- ၃.၉ ဘေးအန္တရာယ်အတွက် အသင့်ပြင်ထားသော ရပ်ရွာလူထု၏ အကဲဖြတ်ပုံစံ----- ၂၇
- ၃.၁၀ ပါတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို သုံးသပ်ခြင်း----- ၂၈

၄။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်မှုသတင်းအချက်အလက်များ

၄.၁ ကျေးရွာ၏ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုအကျိုးသက်ရောက်မှုများကိုအဆင့်ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း----- ၂၉

၄.၂ ကာလတိုပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းများအတွက်ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း----- ၃၀

၅။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များနှင့်ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်းများ

၅.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည်များကို ဦးစားပေးအဆင့် သတ်မှတ်သည့် ဇယား (Pair Wise Ranking)----- ၃၁

၅.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည်များကို ဦးစားပေးအဆင့်သတ်မှတ်ခြင်း (Ranking with Cost/benefits tool)----- ၃၂

၆။ ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ (Action Plan)----- ၃၄

၇။ နိဂုံးချုပ်----- ၃၆

၈။ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာအကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် အချက်အလက် ပြုပြင်ခြင်း- -- ၃၆

- နောက်ဆက်တွဲ (၁): ရပ်ရွာအခြေပြုကြိုတင်သတိပေးစနစ်စစ်ဆေးမှုပုံစံ
- နောက်ဆက်တွဲ (၂): ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကိုစစ်ဆေးခြင်း
- နောက်ဆက်တွဲ (၃): ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မီတီ၏ တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများ
- နောက်ဆက်တွဲ (၄): အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရန်ဖုန်းနံပါတ်

၁။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် နောက်ခံအကြောင်းခြင်းရာ မိတ်ဆက်ခြင်း

မွန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၊ မိတ္ထီလာမြို့နယ်၊ မြင်းကန်ကျေးရွာအုပ်စု၊ ဝက်ကုန်းကျေးရွာ၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လေ့လာဆန်းစစ် သုံးသပ်ချက်ကို “ရာသီဥတုဆိုးရွားလာမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်လာမှုအပေါ် ခံနိုင်ရည်စွမ်းတည်ဆောက်ခြင်းနှင့် လိုက်လျောညီထွေ နေထိုင်ခြင်း (BRACED) စီမံချက်” မှ ဆန်းစစ်လေ့လာထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

BRACED မြန်မာမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းသည် နိုင်ငံတကာအင်ဂျီအိုများ၊ ဒေသတွင်း အဖွဲ့အစည်းများ၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကို လေ့လာသုတေသနပြုနေသော သုတေသန အဖွဲ့အစည်းများနှင့်လည်း ပူးပေါင်းချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ BRACED မိတ်ဖက်အဖွဲ့တွင် ဦးဆောင်သူအဖြစ် Plan International Myanmar မှဆောင်ရွက်ပြီး Actionaid Myanmar, BBC Media Action, World Vision, Myanmar Environmental Institute နှင့် UN Habitat တို့နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပြီး ရပ်ရွာ၏ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ပိုမိုတောင့်တင်း ခိုင်မာလာစေရန် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိပါသည်။

ဤဝက်ကုန်းကျေးရွာ၏ ဆန်းစစ်လေ့လာချက်ကို BRACED ၏ ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ် ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာသုံးသပ်ခြင်းဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်မှုများ၊ အသုံးပြုရန်ပုံစံများ၏ ထောက်ပံ့ ကူညီမှုဖြင့် ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။

၁.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်

BRACED ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုတို့၏ ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ဖိစီးမှုတို့အား သုံးသပ်နိုင်ရန်နှင့် ရပ်ရွာလူထုကြံ့ခိုင်မှုနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုများအား သဘာဝဘေး လျော့ပါးရေး ကော်မတီနှင့် ရပ်ရွာလူထုများ မှ အမျိုးမျိုးသောရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်မှုတို့ပေါ်တွင် လိုက်လျောညီထွေ နေထိုင်နိုင်မှု၊ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တိုးမြှင့်လာရန် အလို့ငှာ ထောက်ပံ့ကူညီမှုများ ပြုလုပ်နိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းသည် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်းဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရာတွင် ရပ်ရွာလူထုများ အတူတကွ အားလုံးပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ရမည်လည်း ဖြစ်ပါသည်။

၁.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်

ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ရပ်ရွာ ဘေးဒဏ် ခံနိုင်စွမ်း အားကောင်းလာစေရန် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ အကောင်အထည် ဖော် ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် နည်းလမ်းများ ထောက်ပံ့ပေးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

သက်ဆိုင်ရာအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များ၊ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ၊ ကလေးသူငယ်၊ အမျိုးသမီးများ၊ မသန်စွမ်းများစသည့် ပါဝင်ပတ်သက်သူများ အနေဖြင့်လည်း ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်လိုမှုများ ရှိလာစေရန် အသီးသီးသောတာဝန်ဝတ္တရားများကို ရှင်းလင်းစွာ နားလည်လာစေရန်နှင့် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်းဆိုင်ရာ ရည်မှန်းချက်များပြည့်မီစေရန် ရွာသူရွာသားအားလုံး၏ ပူးပေါင်းမှုကို ရရှိစေရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းဖြင့် လိုအပ်သော ကျေးရွာသတင်းအချက်အလက် ပြောင်းလဲမှုများကို ပုံမှန်ပြုလုပ်နိုင်ရန်၊ အသစ်ပြောင်းလဲလာသော ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ဖိစီးမှုများအတွက် သတင်းအချက် အလက်နှင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပူးပေါင်းပြုလုပ်နိုင်ရန်ဖြစ်ပါသည်။

၁.၃ ဆန်းစစ်မှုနည်းလမ်း

ဤရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လေ့လာဆန်းစစ်ချက်သည် BRACED စီမံကိန်းမှ ဖော် ထုတ်ထားသော ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း လက်စွဲစာအုပ်မှ တင်ပြချက်များအတိုင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏

ရည်မှန်းချက် (၁) ရပ်ရွာလူထု၏ အတွေ့အကြုံများအပေါ်တွင် သိပ္ပံနည်းကျအချက်အလက်များကို အခြေခံ၍ အနာဂတ်တွင် ရပ်ရွာလူထုရင်ဆိုင်နေရသော ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများအပေါ်တွင် ပိုမိုနားလည် သဘောပေါက်လာစေရန်။

ရည်မှန်းချက် (၂) ဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်မှုနှင့်ဖိစီးမှုများ အပေါ်တွင် ထိခိုက်လွယ်မှုရှိသူ များနှင့် ထိခိုက်လွယ်သော အရာများကို သတ်မှတ် ဖော်ထုတ်နိုင်ရန်နှင့်

ရည်မှန်းချက် (၃) ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းရှိသော ရပ်ရွာလူထုကို တည်ဆောက်နိုင်ရန် ထောက်ပံ့ပေး နိုင်သော ရပ်ရွာလူထု၏ စွမ်းဆောင်ရည်များကို ဖော်ထုတ်နိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

လက်စွဲစာအုပ်ပါ ဖော်ပြချက်များကို အခြေခံ၍ ဝက်ကုန်းကျေးရွာ၊ မြင်းကန်အုပ်စုတွင် တစ်လကျော် ခန့်အချိန်ယူ၍ ရပ်ရွာလူထုနှင့် အစည်းအဝေးများပြုလုပ်ကာ ကျေးရွာ၏ သတင်းအချက်အလက် များကို နည်းကိရိယာများ (assessment tools) အသုံးပြု၍ စုဆောင်းဖော်ထုတ်ထားခြင်း ဖြစ်ပါ သည်။

ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းအဆင့်များတွင်....

၁။ ကျေးရွာနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်ဒေသ၏ အခြေအနေများကို အကြိုခန့်မှန်း သိရှိနိုင်ရန် ရပ်ရွာ လူထုနှင့် ကွင်းဆင်းဝန်ထမ်းများအနေဖြင့် နောက်ခံဆင့်ပွား အချက်အလက်များ (secondary data) ကို ဆန်းစစ်ခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။ အချက်အလက် သုံးသပ်ခြင်းများတွင်...

- RIMES ၏ရာသီဥတုဆိုင်ရာအချက်အလက်မှတ်တမ်း (Climate Profiles)
- ActionAid Myanmar ၏ကျေးရွာစာအုပ်ပါ အချက်အလက်မှတ်တမ်း (Village Book)

၂။ BRACED ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း လက်စွဲစာအုပ်ကို အသုံးပြုခြင်းအားဖြင့် ပြီးပြည့်စုံသော သတင်းအချက်အလက် စုဆောင်းနိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းတွင် အသုံးပြုခဲ့သော နည်းကိရိယာများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

- ကျေးရွာဘေးအန္တရာယ်သမိုင်းကြောင်း
- ရာသီခွင်ပြ ပြက္ခဒိန်
- အရင်းအမြစ်၊ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုပြမြေပုံ
- အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများ ခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း
- ရပ်ရွာအတွင်းအဖွဲ့အစည်းများ ပေါင်းစပ်ယှက်နွယ်မှုပြပုံနှင့် ပါဝင်ပက်သက်သူများ ဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း
- ကျား၊မရေးရာကွန်ယက်ပြမြေပုံဆန်းစစ်ခြင်း
- ကလေးသူငယ်များ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ
- သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာပေးမှုများကိုရရှိနိုင်မှု
- ကျေးရွာ၏ထိခိုက်လွယ်မှုနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်ကိုဆန်းစစ်ခြင်း
- ထိခိုက်လွယ်မှုဆန်းစစ်ခြင်း

၃။ သတင်းနှင့်အချက်အလက်များ ဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ ရွေးချယ်ခြင်း။

စုဆောင်းထားသော သတင်းအချက်အလက်များကို ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းသည် ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကို အားကောင်းလာစေရန် သင့်လျော်သည့် လုပ်ဆောင်ချက်များကို ကနဦးသတ်မှတ်နိုင်ရန်နှင့် ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများ၏ သက်ရောက်မှုများ ဦးစားပေး သတ်မှတ်ခြင်း စတင်ရာတွင် အတည်ပြုနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ နည်းကိရိယာများဆန်းစစ်ခြင်းအားဖြင့် ပါဝင်သောလုပ်ငန်းစဉ်များမှာ...

- ရပ်ရွာလူထုရင်ဆိုင်နေရသော အဓိကဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ဘေးအန္တရာယ်များ အဆင့် သတ်မှတ်ရန်။
- ဦးစားပေးရွေးချယ်ထားသော ဘေးအန္တရာယ်များအပေါ် အခြေခံ၍ ရပ်ရွာလူထု အနေဖြင့် လုပ်ဆောင်ချက်များရွေးချယ်ခြင်း။
- BRACED ရန်ပုံငွေမှ ထောက်ပံ့ခြင်းဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ရန် ဦးစားပေး လုပ်ငန်းများ ရွေးချယ်ရာတွင် ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်း နည်းကိရိယာများ အသုံးပြု၍ ရွေးချယ်ခြင်း။
- ရာသီအလိုက်ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်နိုင်ရန် မိုးလေဝသခန့်မှန်းချက် များကို အခြေခံ၍ ကာလတိုဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ခြင်း။
- ဖြစ်နိုင်ချေများပြီး ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထရှိသော ဘေးများအတွက် စိတ်မှန်း ဖြစ်နိုင်ခြေများ ပုံဖော်နိုင်ရန် ဘေးများ၏ပြင်းအားနှင့် ပမာဏပေါ်တွင် အခြေခံ၍ မတူညီသော အခြေအနေအဆင့်ဆင့်တွင် အကောင် အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုများ သတ်မှတ်ရန်။

ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းများအပေါ်တွင် အခြေခံ၍ တိုက်ရိုက်ခံစားရသော သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်များ၊ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုများ၏ သက်ရောက်မှုများကို ရပ်ရွာလူထု၏ ရင်ဆိုင် တုန့်ပြန်နိုင်စွမ်းကို ပိုမိုအားကောင်းလာစေရန်နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ပြောင်းလဲမှုများ၊ လူမှု- စီးပွားကဏ္ဍ ပြောင်းလဲမှုများနှင့် ပဋိပက္ခအစရှိသော ပြဿနာများကိုဖြေရှင်းနိုင်ရန် အဓိက လုပ်ငန်းများကို ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

လိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်အများကို ဆွေးနွေးပွဲတွင် ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၊ သက်ကြီးများ၊ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီဝင်များ၊ ကျေးရွာသူရွာသားများ ကိုယ်တိုင်ပါဝင်ခြင်းဖြင့် ရရှိနိုင်ပါသည်။ မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုဆိုင်ရာ သတင်းအချက် အလက်များကဲ့သို့သော အခြားလိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်များကို မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒဦးစီးဌာန၊ Myanmar Environmental Institute နှင့် အခြားသောပညာရပ်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ မှလည်း ရရှိနိုင်ပါသည်။

၂။ ဝက်ကုန်းကျေးရွာ၏ အနေအထား overview

၂.၁ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်

ဝက်ကုန်းကျေးရွာသည် မိတ္ထီလာမြို့နယ်၊ မြင်းကန်အုပ်စု၊ တွင်းတည်ရှိသည်။ မုန်တိုင်းဆည် နှင့် မိတ္ထီလာကန်သို့ ဆက်သွယ်ထားသော ချောင်း၏ အရှေ့ဘက်တွင် တည်ရှိပြီးမိတ္ထီလာ- ကျောက်ပန်းတောင်း ကားလမ်းမကြီး၏ အနောက်ဘက် (၁)မိုင်ခန့်အကွာတွင်တည်ရှိသည်။

၂.၂ ဝက်ကုန်းကျေးရွာ အကြောင်း

ဝက်ကုန်းကျေးရွာသည် မိတ္ထီလာမြို့နယ်၊ မြင်းကန်အုပ်စု၊ တွင်းတည်ရှိသည်။ လူမှုရေး - လူဦးရေ (၃၁၀) ဦးနှင့် လူဦးရေ ကျား(၁၃၀)ယောက်၊ မ(၁၈၀)ယောက်၊ စုစုပေါင်း (၃၁၀)ယောက်ရှိသည်။ ဝက်ကုန်းကျေးရွာသည် အိမ်ထောင်စု (၆၇)ဦး ရှိသောလည်း အိမ်ခြေ (၆၄)သာ နေထိုင်ကြသည်။ဗမာလူမျိုး ဗုဒ္ဓဘာသာကိုးကွယ်ကြသည်။ ကျေးရွာထဲတွင် အဆင့်(၃) ဆင့် သတ်မှတ်ထားပြီး ပထမအဆင့် (၁၀)အိမ်၊ ဒုတိယအဆင့် (၂၄)အိမ်၊ တတိယ အဆင့် (၃၀)ရှိပါသည်။ ဆွံ့အနားမကြားသူ (၂)ဦးရှိပြီး နွမ်းပါးမိသားစု အဆင့်တွင်ရှိပါသည်။ သက်ကြီး ရွယ်အို နာတာရှည် (၁)ဦးရှိပြီး ဆင်းရဲသော မိသားစုဝင်ဖြစ်သည်။ လူမှုရေး အဆောက်အဦး အနေဖြင့် လက်နိပ်ရေတွင်း (၃၂)တွင်းရှိပြီး ရေငင်တွင်း (၈)တွင်းရှိသည်။ ကျေးလက်ဆေးပေးခန်း မရှိသောကြောင့် မြို့သစ်ဆေးခန်းနှင့် မိတ္ထီလာဆေးရုံကြီးသို့ သွားရောက်ကုသကြသည်။

၂.၃ မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုအခြေအနေ

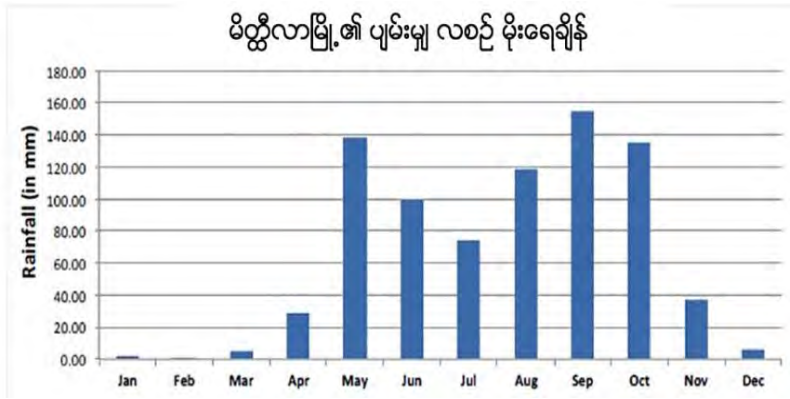
မိတ္ထီလာမြို့နယ်သည် ပုံ (၄) တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း မြောက်လတ္တီကျု ၂၀°၅၃'၊ အရှေ့လောင်ဂျီကျု ၉၅°၅၃' မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး၏ ဗဟိုချက်မတွင် တည်ရှိနေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခြားသော ခြောက်သွေ့ဒေသများကဲ့သို့ ၎င်းမြို့သည် အခြားမြို့နယ်များနှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက မိုးရေချိန်ရရှိမှု နည်းပါးသည်။

မိတ္ထီလာမြို့နယ်ရှိ မိုးရေချိန်သည် ခြောက်သွေ့ဒေသရှိ မိုးရွာသွန်းမှုပုံစံကို ဖော်ပြနေသည်။ နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှ (၈၀၀) မီလီမီတာ အမြင့်ဆုံးမိုးရေချိန်တိုင်းတာချက်များမှာ ပုံ (၅) အတိုင်း မေလနှင့် စက်တင်ဘာလများတွင် ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံအလယ်ပိုင်းခြောက်သွေ့ဒေသရှိမန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးအတိုင်းရှိမိတ္ထီလာမြို့နယ်

ဧပြီလသည် ပျမ်းမျှအပူချိန် (၃၈.၂) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ရှိ၍ အပူဆုံးလ ဖြစ်သည်။ မိတ္ထီလာမြို့တွင် အမြင့်ဆုံးအပူချိန် တိုင်းတာချက်မှာ (၂၀၁၀) ခုနှစ်၊ ဧပြီလ (၁၃) ရက်နေ့၏ (၄၆) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ဖြစ်ပြီး အနိမ့်ဆုံး

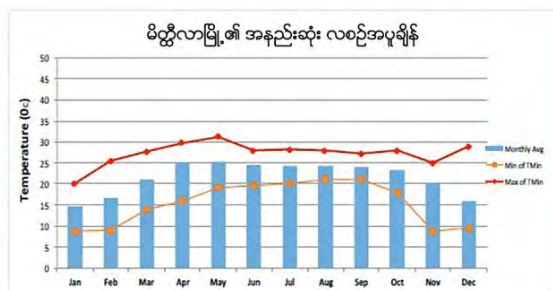
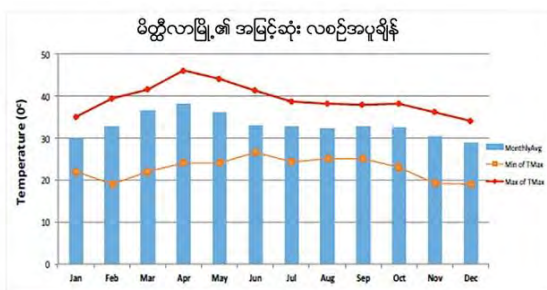

ပုံ၅/မိတ္ထီလာမြို့ ၏ မိုးရွာသွန်းမှုပုံစံသည် မေလနှင့် စက်တင်ဘာလတို့တွင် အမြင့်ဆုံးသို့ ရောက်ရှိတတ်သော Bimodal ပုံစံကို ဖော်ပြသည်။ နှစ်စဉ် ပျမ်းမျှ မိုးရေချိန် ၈၀၀ မီလီမီတာသာ ရရှိသောကြောင့် ပျံ့သည်လေ့လာခဲ့သော မြို့နယ်များတွင် မိုးရေချိန် အနည်းဆုံး ရရှိသော မြို့ဖြစ်သည်။

အပူချိန်တိုင်းတာချက်မှာ (၂၀၀၇) ခုနှစ်၊ ဧပြီလ (၃) ရက်နေ့နှင့် (၁၉၉၂) ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၇) ရက်နေ့များ၏ (၁၉) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် ဖြစ်လေသည်။ အမြင့်ဆုံးအပူချိန်ကို (၁၉၉၄) ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ (၂၆) ရက်နေ့တွင် (၁၉.၁၀) ဒီဂရီဆယ်လဆီရပ်ကို

တိုင်းတာမှတ်သားခဲ့ရသည်။ အအေးဆုံးလများမှာ ပျမ်းမျှ အနိမ့် ဆုံးအပူချိန် (၁၄.၆) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ရှိသော ဇန်နဝါရီလနှင့် ဒီဇင်ဘာလများ ဖြစ်ကြသည်။ (၁၉၈၁-၂၀၁၀) ခုနှစ်များအတွင်းတွင် တိုင်းတာမှတ်သားခဲ့သော အအေးဆုံး၊ အပူချိန်များမှာ (၁၉၉၂) ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ (၆) ရက်နေ့ (၈.၈၀ ဒီဂရီ C)၊ (၁၉၈၁) ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလတွင် (၈.၉၀) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်၊ (၁၉၉၇) ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၉) ရက်တွင် (၉ ဒီဂရီ C)၊ (၁၉၉၇) ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ (၂၅) ရက်နှင့် (၁၉၈၃) ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ (၂၃) ရက်များတွင် (၉.၅၀) ဒီဂရီ C နှင့် (၁၉၉၉) ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ (၂၇) ရက်နေ့တွင် (၉.၇၀) ဒီဂရီ C ကိုလည်းကောင်း အသီးသီးတိုင်းတာ မှတ်သားခဲ့ကြသည်။

မိတ္ထီလာမြို့တွင်းရှိ ပျမ်းမျှအနည်းဆုံးနှင့် အမြင့်ဆုံးအပူချိန်နှင့် လစဉ်အမြင့်ဆုံး၊ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်များကိုပုံ (၆) တွင်ဖော်ပြထားသည်။

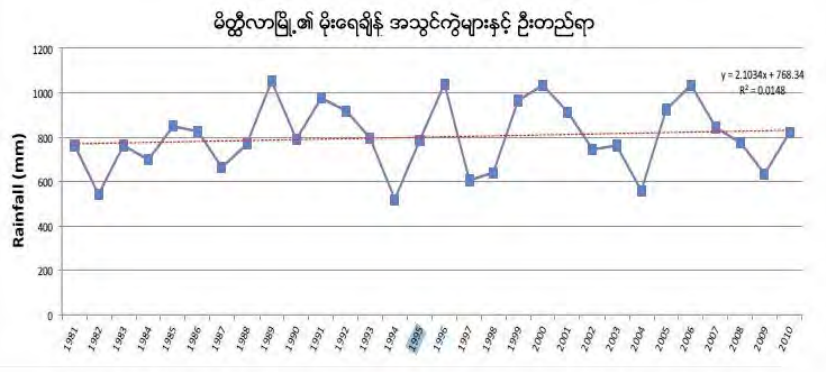

ပုံ ၆/မိတ္ထီလာမြို့ လစဉ်ပျမ်းမျှအမြင့်ဆုံး (ပိပုံ) နှင့်အမြင့်ဆုံး(ယာ) အပူချိန်၊ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ အချက်အလက်များကိုစစ်တမ်းကောက်ယူမှုသည် ဧပြီလသည် အပူဆုံးလအဖြစ်ဖော်ပြပြီး အမြင့်ဆုံးပျမ်းမျှနေအပူချိန်နှင့်ညီအပူချိန်တိုက်တိုင်းတာရရှိသည်။ အခြားတစ်ဘက်တွင် နေနှင့်ညီအပူချိန်များအားဖြင့်ဖော်ပြရလျှင် အအေးဆုံးလများမှာ ဇန်နဝါရီနှင့် ဒီဇင်ဘာလများဖြစ်ကြသည်။

၂.၄ ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ဖိစီးမှုများ (shocks and stresses)
 မိုးရာသွန်းမှုအသွင်ကွဲများ၊ လွန်ကဲမှုများနှင့်ဦးတည်ရာ
 နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်

နှစ်စဉ်-မိုးရေချိန် အမြင့်အသွင်ကွဲများကို မိုးရေချိန်အတက်အကျများဖြင့် မိတ္ထီလာမြို့တွင် တွေ့ရပြီး ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်မှာ ပုံ (၇) တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း (၈၀၀) မီလီမီတာ ရှိလေသည်။ နှစ်ပေါင်း(၃၀)အတွင်း တိုင်းတာချက်များအရ (၁၉၉၄)ခုနှစ်သည် အခြောက်သွေ့ဆုံး နှစ်ဖြစ်ပြီး (၅၂၂)မီလီမီတာသာ ရရှိပြီးစိုစွတ်သော (၅၃) ရက်တွင် ရရှိမှုမညီမျှပေ။ ယင်းနှစ်များတွင် ၂၄ နာရီ အတွင်း အမြင့်ဆုံးမိုးရွာသွန်းမှုမှာ ဇွန်လ(၁၁)ရက်တွင် (၄၁) မီလီမီတာ၊ ဩဂုတ်လ(၆)ရက်တွင် (၄၁မီလီမီတာ)၊ မေလ (၃၀) ရက်တွင် (၃၂မီလီမီတာ)နှင့် မေလ ၂၈ ရက်တွင် (၂၉မီလီမီတာ) တို့ အသီးသီးဖြစ်ကြသည်။ ကျန်သောစိုစွတ်ရက်များမှာ (၂၀)မီလီမီတာ အောက်တွင်သာ တိုင်းတာ မှတ်သား ရရှိသည်။

အခြားတစ်ဘက်တွင် (၁၉၈၉) ခုနှစ်တွင် အစိုစွတ်ဆုံးနှစ် အဖြစ် မိုးရေချိန် (၁၀၅၃) မီလီ မီတာကို တိုင်းတာမှတ်သားရ သည်။ ယင်းနှစ်တွင် (၂၄)နာရီ အတွင်း မိုးအလွန်အကဲ ရွာသွန်းမှုကို မေလ (၁၃)ရက် နေ့တွင် (၁၉၄ မီလီမီတာ) နှင့် ဇူလိုင်လ ၁၂ ရက်နေ့တွင် (၁၁၄ မီလီမီတာ) အဖြစ် တိုင်းတာ မှတ်သားမိသည်။ အခြားသောတိုင်းတာ

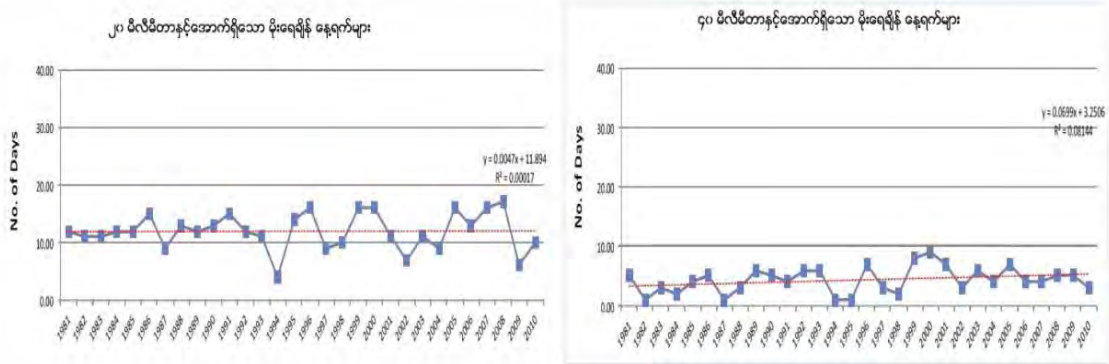

ပုံ ၇။ မိတ္ထီလာမြို့ ၏ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ ခုနှစ်အတွင်း မိုးရေချိန်အသွင်ကွဲများ။ အချက်အလက်များသည် နှစ် (၃၀) အတွင်း နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်အသွင်ကွဲများကို ဖော်ပြသည်။ အခြောက်သွေ့ဆုံးနှစ်မှာ ၁၉၉၄ ခုနှစ်နှင့် အစိုစွတ်ဆုံးနှစ်မှာ ၁၉၈၉ ခုနှစ်ဖြစ်သည်။ နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်မှာ ၈၀၀ မီလီမီတာခန့်ရှိသည်။

မှတ်သားမိသည့် ၂၄ နာရီအတွင်း မိုးရွာသွန်းမှုများမှာ အောက်တိုဘာလ(၇)ရက်တွင် (၆၃မီလီမီတာ)၊ ဩဂုတ်လ(၂၆)ရက်တွင် (၆၀မီလီမီတာ)၊ စက်တင်ဘာလ (၉) ရက်တွင် (၅၅မီလီမီတာ)၊ စက်တင်ဘာလ(၁၈)ရက်တွင် (၅၁မီလီမီတာ)၊ ဧပြီလ(၃၀)ရက်တွင် (၃၈မီလီမီတာ) ဇွန်လ(၁)ရက်နေ့တွင် (၃၀မီလီမီတာ) အောက်တိုဘာလ(၁၅)ရက်တွင် (၂၇မီလီမီတာ)နှင့် အောက်တိုဘာ(၂၃)ရက်တွင် (၂၆မီလီမီတာ)၊ စက်တင်ဘာလ (၁၀)ရက်တွင် ၂၁ မီလီမီတာနှင့် ဩဂုတ်လ(၂၁)ရက်တွင် (၂၀မီလီမီတာ) တို့အသီးသီးဖြစ်ကြသည်။ အခြားသောမိုးရွာသွန်းမှုများမှာ (၂၀) မီလီမီတာ အောက်များသာ ဖြစ်ကြသည်။ မိတ္ထီလာမြို့၏ နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်မှာ မြင့်မားလာကြောင်းတွေ့ရသည်။ ပျမ်းမျှမိုးရေချိန် အထက်နှင့်အောက် တူညီစွာရှိသော နှစ်များလည်းရှိသည်ဖြစ်ရာ ကောင်းကျိုးဖြစ်စေသည့် ထူးခြားမိုးရေချိန်ကို (၁၉၈၉)

ခုနှစ်တွင် (၁၀၅၃မီလီမီတာ)၊ ၁၉၉၆ခုနှစ်တွင် (၁၀၄၃မီလီမီတာ)၊ ၂၀၀၆ခုနှစ်တွင် (၁၀၃၇မီလီမီတာ) နှင့် ၂၀၀၀ ခုနှစ်တွင် (၁၀၃၃မီလီမီတာ) ကို အသီးသီးတိုင်းတာ မှတ်သားခဲ့ကြသည်။

အသေးစိတ်ဆန်းစစ်မှုများ၏ လွန်ကဲမိုးရေချိန်များသည် (၂၀) မီလီမီတာနှင့် (၄၀)မီလီမီတာကြားတွင် အနည်းငယ်မြင့်တက်လာကြောင်း တွေ့ရသည်။

ပုံ ၈ ၊ ၂၀ မီလီမီတာနှင့်အောက် နှင့် ၄၀မီလီမီတာနှင့်အောက်မိုးရေချိန်များ သည်မိတ္ထီလာမြို့၏ အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်ကြောင်းအနည်ငယ်ဖော်ပြသည်။

နှစ်ပေါင်း(၃၀)အတွင်းတွင် မိတ္ထီလာမြို့တွင်(၂၄)နာရီအတွင်းတွင် မိုးရေချိန်၄၀မီလီမီတာ >ရှိ အကြိမ်ပေါင်း(၁၃၀) လွန်ကဲမိုးရေချိန်များ တိုင်းတာမှတ်သားရရှိသည်။ ယင်းအချက်များမှ မိုးရေချိန် (၉) ခုမှာ(၂၄)နာရီအတွင်း (၁၀၀)မီလီမီတာထက် ကျော်လွန်သည်။ (၁၉၈၉ခုနှစ် မေလ၁၃ရက်နေ့တွင် (၁၉၄)မီလီမီတာ၊ (၂၀၀၃)ခုနှစ်မေလ(၂၃)ရက်နေ့တွင်(၁၈၀)မီလီမီတာ၊ (၂၀၀၁)ခုနှစ်၊ဇွန်လ(၂)ရက်နေ့တွင် (၁၂၁)မီလီမီတာ၊ (၁၉၈၉)ခုနှစ် ဇူလိုင်လတွင်နှင့် (၂၀၀၆)ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ (၂၄)ရက်နေ့တွင် (၁၁၄)မီလီမီတာ၊ (၁၉၈၇)ခုနှစ် ဩဂုတ်လ(၂၄)ရက်နေ့တွင် (၁၀၂)မီလီမီတာနှင့် (၂၀၀၂)ခုနှစ်ဩဂုတ်လတွင် (၁၀၁)မီလီမီတာ)တို့ အသီးသီးဖြစ်ကြသည်။

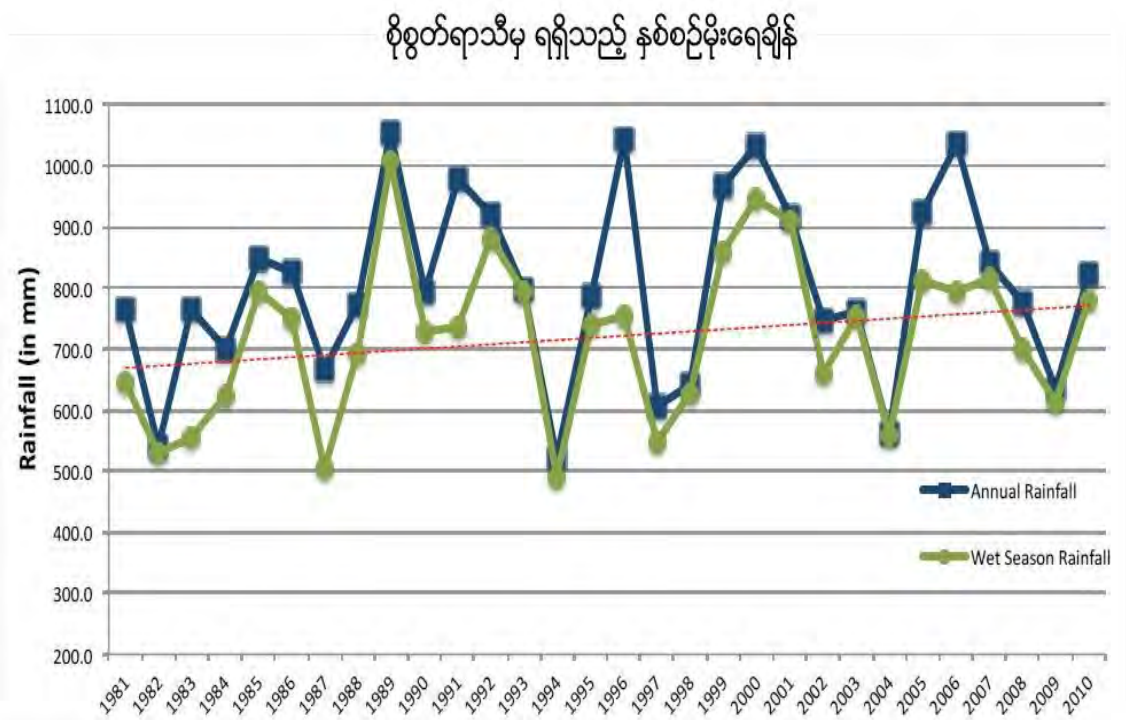
ဇယား ၂၊မိတ္ထီလာမြို့ရှိခြောက်သွေ့ရာသီအတွင်းလွန်ကဲမိုးရေချိန်ဖြစ်ရပ်များ	
၂၄-နာရီလွန်ကဲမိုးရေချိန်	တိုင်းတာသည့်ရက်စွဲများ
၁၀၄မီလီမီတာ	၁၉၉၁ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလ၃ရက်
၆၆မီလီမီတာ	၁၉၉၆ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလ၄ရက်
၅၆မီလီမီတာ	၁၉၈၁ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလ၂၁
၅၅မီလီမီတာ	၁၉၈၈ခုနှစ်နိုဝင်ဘာလ၁၉
၅၅မီလီမီတာ	၁၉၈၈ခုနှစ်၊နိုဝင်ဘာလ၁၉
၅၀မီလီမီတာ	၁၉၉၆ခုနှစ်၊နိုဝင်ဘာလ၂၃
၄၇မီလီမီတာ	၂၀၀၆ခုနှစ်၊ဇူလိုင်လ၃ရက်
၄၃မီလီမီတာ	၂၀၀၈ခုနှစ်မတ်လ၂၆ရက်
၄၁မီလီမီတာ	၁၉၈၄နိုဝင်ဘာလ၂ရက်

(၁၀၀)မီလီမီတာထက်ကျော်လွန်သော လွန်ကဲမိုးရေချိန်အများစုသည် စိုစွတ်ရာသီအတွင်း ဖြစ်ကြကြောင်းကို သတိပြုသင့်သည်။ သို့ရာတွင်(၂၄)နာရီအတွင်း(၁၀၀) မီလီမီတာ ရောက်ရှိသော လွန်ကဲမိုးရေချိန်များကိုလည်း နိဝင်ဘာလတွင် တိုင်းတာမှတ်သားရရှိသည်။ ဇယား (၂) တွင် ယင်းအချက်အလက်များနှင့် အခြားသော(၄၀)မီလီမီတာထက် ကျော်လွန်သော လွန်ကဲမိုးရေချိန်များ မိတ္ထီလာမြို့၏ ခြောက်သွေ့ရာသီအတွင်း တိုင်းတာရရှိမှုများကို ဖော်ပြထားသည်။

စိုစွတ်၍ ခြောက်သွေ့မိုးရေချိန်

ပျမ်းမျှအားဖြင့် မိတ္ထီလာ၏ နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်(၉၀%)မှာ စိုစွတ်ရာသီမိုးရေချိန်များဖြစ်သော်လည်း တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ်ကွာဟမှုများသည် သိသာထင်ရှားလာသည်။ နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်အရ (၁၉၉၉)ခုနှစ်၏စိုစွတ်ရာသီတွင် မိုးရေချိန်အနည်းဆုံးတိုင်းတာမှတ်သားရသည် (၄၉၁မီလီမီတာ) နှင့် (၁၉၈၉)ခုနှစ် စိုစွတ်ရာသီတွင် တိုင်းတာမှတ်သားရသည့်မိုးရေချိန်မှာ (၁၀၀၆မီလီမီတာ) ဖြစ်လေသည်။

၂၀၀၄၊ ၁၉၉၃၊ ၂၀၀၁၊ ၂၀၀၃၊ ၁၉၈၂၊ ၁၉၉၈နှင့် ၂၀၀၉ခုနှစ် စိုစွတ်ရာသီတွင် နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်အမြင့်ဆုံး တိုင်းတာမှတ်သားရရှိသည်။ ယင်းနှစ်များအတွင်း ခြောက်သွေ့ရာသီ မိုးရေချိန်မှာ (၂မီလီမီတာ-၂၀မီလီမီတာသာ) ဖြစ်လေသည်။

ပုံ ၉၊ မိတ္ထီလာမြို့ရှိ စိုစွတ်ရာသီမှ ရရှိသည့် နှစ်စဉ် မိုးရေချိန်

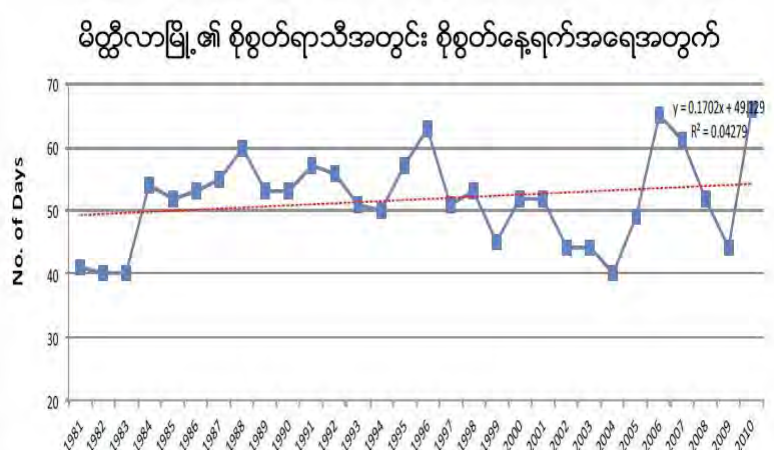
၁၉၉၆၊ ၁၉၉၁၊ ၂၀၀၆နှင့် ၁၉၈၃ခုနှစ်များအတွင်းတွင် စိုစွတ်ရာသီနှင့်နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်ရာသီအတွင်း အမြင့်ဆုံးအမှတ်သို့ရောက်ရှိခဲ့ကြောင်း မှတ်သားနိုင်သည်။ ယင်းနှစ်များအတွင်းတွင် ခြောက်သွေ့ရာသီသည် (၂၀၀) မီလီမီတာထက်ကျော်သော မိုးရေချိန်ကို ရရှိစေသောကြောင့် ခြောက်သွေ့လများအတွင်း လွန်ကဲဖြစ်ရပ်များဖြစ်သွားကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။

စိုစွတ်လရာသီ၏မိုးရေချိန်သည် အမြင့်ဘက်ကို ဦးတည်သွားနေကြောင်းဖော်ပြနေသည်။ နှစ်ပေါင်း (၁၇)နှစ်အတွင်း စိုစွတ်ရာသီ၏ မိုးရေချိန်မှတ်သားမှုများသည် စိုစွတ်ရာသီ၏ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်ထက် ကျော်လွန်နေသည်။ ထူးခြားစွာဖြင့် ပိုမိုစိုစွတ်သော စိုစွတ်ရာသီများကို ၁၉၈၉တွင် ၁၀၀မီလီမီတာ၊ ၂၀၀၀ခုနှစ်တွင် ၉၄၆မီလီမီတာ၊ ၂၀၀၁တွင် ၉၀၉မီလီမီတာနှင့် ၁၉၉၂ခုနှစ်တွင် ၈၈၀မီလီမီတာတို့ကို အသီးသီးမှတ်သားမိသည်။ ယင်းစိုစွတ်ရာသီများ အတွင်းတွင် လွန်ကဲမိုးရေချိန် များကိုလည်း မှတ်သားရရှိသည်။

သို့ရာတွင် စိုစွတ်ရာသီ၏ မိုးရေချိန်သည် ပျမ်းမျှ မိုးရေချိန်အောက် ရှိလျှင်ပင် ယင်းရာသီ အတွင်းတွင် ၂၀၀၂ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၃၁ရက်နေ့တွင် ၁၀၀မီလီမီတာထက် ကျော်လွန်သောမိုးရေချိန်များကို တိုင်းတာ မှတ်သားရရှိသည်။ ဒုတိယအခြောက်အသွေ့ဆုံး ရာသီမှာ (၁၉၈၇) ခုနှစ်ဩဂုတ်လတွင် ၁၀၀မီလီမီတာထက်ကျော်လွန် သည့် လွန်ကဲမိုးရေချိန်ကို တိုင်းတာမှတ်သားခဲ့ရသည်။

စိုစွတ်ရာသီဥတုအတွင်း စိုစွတ်နေ့ရက်များသည် အတက်ဘက်ကို ဦးတည်နေကြောင်း ပြသနေသည်။ (ပုံ၁၀) ။နှစ်စဉ်စိုစွတ်နေ့ရက် (၅၂)ရက်ခန့်ပျမ်းမျှဖြစ်ပြီး (၂၀၁၀)ခုနှစ်တွင် အများဆုံး နေ့ရက်များအဖြစ် (၆၆)ရက်(၂၀၀၆)ခုနှစ်တွင် (၆၅) ရက်၊ (၁၉၉၆)ခုနှစ်တွင် (၆၃)ရက်နှင့် (၂၀၀၇)ခုနှစ်တွင် (၆၁)ရက်နှင့် (၁၉၈၈)ခုနှစ်တွင် (၆၀)ရက် အသီးသီး တွေ့ရှိကြသည်။

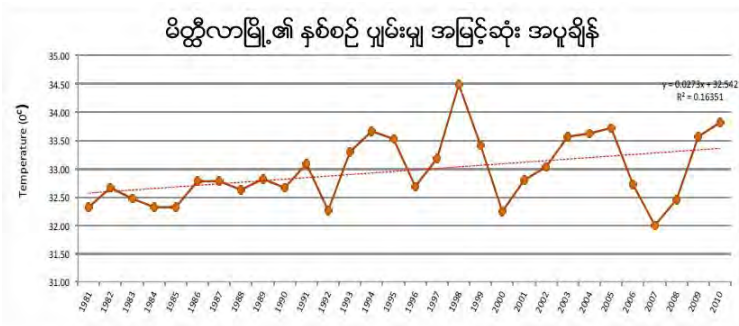
အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်နေမှုသည် နှစ်ပေါင်း(၃၀)အတွင်း စိုစွတ်သောရက်များမှာ (၅၂)ရက်နှင့်အထက်ရှိခဲ့ပြီး(၁၂)ရက်သာလျှင်(၅၁) မီလီမီတာနှင့် အောက်တွင်တိုင်းတာ ရရှိခဲ့သည်။

ပုံ ၁၀၊ စိုစွတ်ရာသီအတွင်း မိတ္ထီလာမြို့၏ တစ်နှစ်အတွင်း အသွင်ကွဲမှုဖြင့်သော စိုစွတ် နေ့ရက် အရေအတွက်များ။ စိုစွတ်နေ့ရက်အရေအတွက်များသည် အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်နေကြောင်း ပြသသည်။

အပူချိန်အမျိုးအကွဲများ၊လွန်ကဲမှုများနှင့်ဦးတည်ရာ အမြင့်ဆုံးအပူချိန်

မိတ္ထီလာမြို့တွင် လေ့လာမှတ်သားခဲ့သော အပူဆုံးအချိန်သည် အမြင့်ဆုံးပျမ်းမျှအပူချိန်(၃၃) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် ဖြစ်လေသည်။ (ပုံ၁၁)သည် ဒေသအတွင်း ပျမ်းမျှအပူချိန်အမြင့်ဆုံး အမျိုးအကွဲများကို ၁၉၉၈ခုနှစ် အပူဆုံးနေ့ရက်များဖြင့် ဖော်ပြထားပြီး နှစ်စဉ်အပူချိန် (၃၄.၄၉)ဒီဂရီဆယ်လ်ဆီရပ် ပျမ်းမျှအပူချိန်ကို တိုင်းတာမှတ်သားရသည်။ ၂၀၁၀ခုနှစ်တွင် နှစ်စဉ်ပျမ်းမျှအပူချိန် (၃၃.၈၂)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်သည် ၎င်းကာလများအတွင်းတွင် ဒုတိယအပူဆုံးအချိန်အဖြစ် မှတ်သားရသည်။

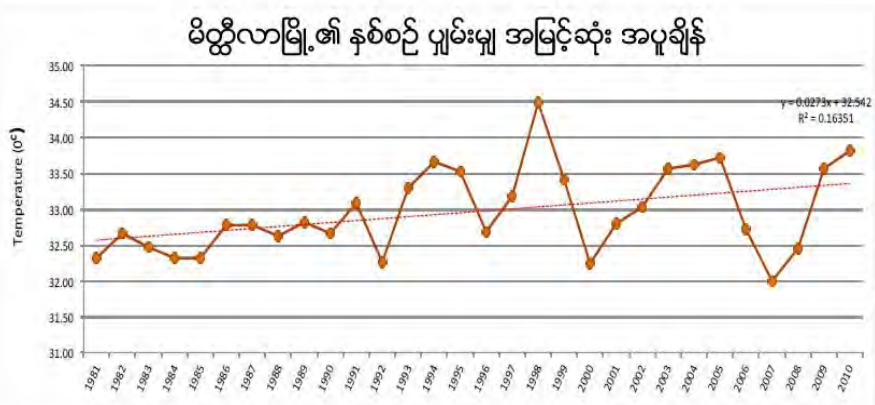
ပုံ ၁၁။ မိတ္ထီလာမြို့၏ ပျမ်းမျှ အမြင့်ဆုံးအပူချိန်ကို ဖော်ပြထားသည်။ အပူနွေးဆုံး နေ့ရက်များမှာ ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် အအေးဆုံး အပူချိန်မှာ ၂၀၀၇ ခုနှစ်တွင်ဖြစ်သည်။

(၂၀၀၈)ခုနှစ်တွင်ရက်ပေါင်း (၂၄၇) ရက်သည် ပျမ်းမျှ အပူချိန်၃၃ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ထက် ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ ယင်းမှ (၂၇)ရက်သည်နေ့ အပူချိန် ၄၀နှင့်အထက် တိုင်းတာမှတ်သား ရရှိသည်။ ၎င်းနှစ်အတွင်း တိုင်းတာမိသည့် အမြင့်ဆုံး နေ့အပူချိန်မှာ (၄၃.၂၀) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် ဖြစ်သည်။

၂၀၁၃ (၁၃ဇူလိုင်) လသည်နှစ်ပေါင်း (၃၀) အတွင်းတွင် အပူဆုံးနေ့အဖြစ်အဖြစ် မှတ်သားရသည်။ အခြားသောအပူချိန်များမှာ ၄၄ဒီဂရီဆယ်စီးရပ် (၂၀၁၀ခုနှစ်မေလ၁၄ရက်)၊ ၄၃.၅၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် (၂၀၁၀ခုနှစ်မေလ၁၈ရက်)၊ ၄၃.၂၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် (၁၉၉၈ခုနှစ် မေလ၁၀ရက်) များဖြစ်ကြပြီး ၄၃ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် (၅) ကြိမ်တိုင်းတာမှတ်သားရပြီး၎င်းမှ (၄) ကြိမ်မှာ ၂၀၁၀အတွင်းဖြစ်သည်။ (၂၀၀၅ခုနှစ် မေလ၁၇ရက်၊ နှင့်၂၀၁၀ခုနှစ် ဇူလိုင်၂၅၊ မေ၁၃၊ ၁၅၊ နှင့်၁၇ရက်များ ဖြစ်ကြသည်)

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေကာမူ ၂၀၀၈ခုနှစ်နှင့် နိုင်းယုဉ်လျှင်ရက်ပေါင်း (၁၇၆)ရက်သာလျှင် အမြင့်ဆုံးပျမ်းမျှအပူချိန် ၃၃ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ထက် ကျော်လွန်ပြီး(၃၉)ရက်သည် အပူချိန်(၄၀) ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်နှင့် အထက်ရှိကြောင်း မှတ်သားရသည်။ (မတ်လ၊ဇူလိုင်လနှင့်မေလ) တို့ဖြစ်ပြီး ရက်ပေါင်း(၁၁၂)ရက်သာလျှင် ပျမ်းမျှအပူချိန် ၃၃ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်နှင့် အောက်တွင် မှတ်သားရသည်။ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်မှာ (၂၁)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် ဖြစ်သည်။

ပျမ်းမျှအပူချိန်သည် အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်ရွေ့လျား နေကြောင်းထင်ရှား နေပြီး နှစ်ပေါင်း(၃၀) အတွင်း ပျမ်းမျှအပူချိန်ထက် မြင့်မားလာကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။

အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် သာမန်အားဖြင့် ညနေ၆နာရီမိနစ်မှ

ပုံ ၁၁၊ မိတ္ထီလာမြို့၏ ပျမ်းမျှ အမြင့်ဆုံးအပူချိန်ကို ဖော်ပြထားသည်။ အပူနွေးဆုံး နေ့ရက်များမှာ ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် အအေးဆုံး အပူချိန်မှာ ၂၀၀၇ ခုနှစ်တွင်ဖြစ်သည်။

နံနက်၆နာရီ၃၀အထိ တိုင်းတာရရှိသော ညအပူချိန်ကို အောက်ပါဇယားတွင်ဖော်ပြထားပါသည်။ ပုံ(၁၂)သည် မိတ္ထီလာမြို့၏ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် အမျိုးအကွဲများကို ဖော်ပြပြီး ပျမ်းမျှအပူချိန်မှာ(၂၁.၆၀)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ဝန်းကျင် ရှိလေးသည်။ ၁၉၉၁ခုနှစ် ညအပူချိန်သည် (၂၀.၄၆)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် အအေးဆုံးအဖြစ်တိုင်းတာရရှိသည်။ သို့ရာတွင် အပူဆုံးပျမ်းမျှညအပူချိန်မှာ (၂၀၁၀)ခုနှစ်တွင် (၂၂.၆၅ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်) နှင့် ၁၉၉၈ခုနှစ်တွင် (၂၂.၃၉ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်) တို့ဖြစ်ကြသည်။ (၁၉၉၁)ခုနှစ်တွင် ညပေါင်း (၂၅၀) မှာ ပျမ်းမျှအပူချိန်ထက် ပို၍ပူနွေးပြီး ၎င်းတို့မှညပေါင်း (၁၁၈) ညသည် အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် (၂၅)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ထက် ကျော်လွန်သည်။ ဤနှစ်များအတွင်းအပူနွေးဆုံးညများမှာ မေလ၁၁ (၃၀.၇၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်)၊ ဥပမာအားဖြင့် ညအပူချိန်၃၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ထက် ကျော်လွန်သည်။ ညပေါင်း ၂၄၂ညသည် ပျမ်းမျှအနိမ့်ဆုံးအပူချိန်ထက် ကျော်လွန်သည်။ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်ကို ဇန်နဝါရီလ(၁၅)ရက်နေ့တွင် တိုင်းတာမှတ်သားရသည်။

၂၀၁၀ခုနှစ်တွင် အပူနွေးဆုံးညမှာ ၂၀၁၀ခုနှစ်မေလ၁၄ရက် (၃၁.၁၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်) ဖြစ်သည်။ စုစုပေါင်း (၆) သည် အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် ၃၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ် အဖြစ် တိုင်းတာရမိပြီး အားလုံးမှာ မေလအတွင်းတွင်ဖြစ်သည်။ ယင်းနှစ်အတွက် အနိမ့်ဆုံးညအပူချိန်ကို ဇန်နဝါရီလ၃ရက်နေ့တွင် ၁၁.၁၀ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်အဖြစ် မှတ်သားရသည်။

အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်သည် အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်နေကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။ ၎င်းမှာ နှစ်ပေါင်း (၃၀) အတွင်း ပျမ်းမျှထက် ပို၍ပူနွေးသော ညများကိုကြုံတွေ့ခဲ့ကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။

၃။ ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရလဒ်များ

၃.၁ ကျေးရွာ ဘေးအန္တရာယ် သမိုင်းကြောင်း

ဝက်ကုန်းကျေးရွာ ဘေးအန္တရာယ်သမိုင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

စဉ်	ဘေးအန္တရာယ် ရာသီဥတုဆိုးရွားမှု	နှစ် ခုနှစ်	ထိခိုက်လွယ်မှု	ဖြေရှင်းခဲ့သည့် နည်းလမ်းများ
၁။	ရေကြီးခြင်း	၂၀၀၂	နွား(၁)ကောင်သေတယ်၊ ကြက်၊ ဝက်များ သေတယ်၊ အိုးအိမ်များကို စွန့်ခွာ၍ ရွာဦးဘုန်းကြီးကျောင်းသို့ ရွှေ့ပြောင်း နေထိုင်ရခြင်း၊ သစ်ပင်ကြီးများ လဲပြိုခြင်း၊ ဥယျာဉ်ခြံများ ပျက်စီးခြင်း။	အခြားရွာများမှ စားသောက်စရာများ ကူခဲ့သည်။ အစိုးရမှ အစားအစာနှင့် အဝတ်အထည်များကူညီပေးသည်။ ရေပြန်ကျမှ ရွာသို့ပြန်ရသည်။
၂။	မိုးခေါင်ခြင်း	၁၉၉၅	အစာရေစာရှားပါးခြင်း၊ အလုပ်အကိုင်ရှားပါးခြင်း။	ဆန်နှင့်ပဲရော၍ စားရသည်။ ဂျုံ၊ ပြောင်း ဖူး၊ ဆန်ပြုတ်၊ ဝက်မြေဥတူး၍စားရသည် ရပ်ဝေးသို့ သွား၍အလုပ်လုပ်ရသည်။
၃။	နာဂစ်အဖျားခတ်ခြင်း	၂၀၀၈	သစ်ပင်ကြီးများလဲပြိုခြင်း၊ တစ်ရွာ လုံးနီးပါး အိမ်များအမိုးလန်သွားခြင်း။	ကိုယ်ထူကိုယ်ထ သစ်ပင်များရှင်းခွဲရ သည်။ ကိုယ်ထူကိုယ်ထ ပြန်လည် ဆောက်လုပ်ခဲ့ရသည်။

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ထူးခြားဖြစ်စဉ်ပြဇယားဆွဲရခြင်းသည် ကျေးရွာ၌ယခင်ကဖြစ်ခဲ့ဖူးသော ဘေးအန္တရာယ်များကို ငယ်ရွယ်သူ များသိရှိရန်နှင့် ၎င်းဘေးအန္တရာယ်များကို ကြိုတင်ကာကွယ်နိုင်ရန်ဖြစ်သည်။

ဝက်ကုန်းကျေးရွာတွင် 1995 ခုနှစ် ၌ မိုးခေါင်ခဲ့ရာ အစာရေစာ ရှားပါးသောကြောင့် ဆန်နှင့်ပဲရော၍ စားရ ခြင်း၊ ဂျုံ၊ ပြောင်းဖူး၊ ဆန်ပြုတ်၊ ဝက်မြေဥ စသည်တို့ကို ထမင်းအဖြစ် စားခဲ့ရသည်။

2002 ခုနှစ် ၌ ရေကြီးခဲ့ရာ ကြက်၊ ဝက်တိရစ္ဆာန်များစွာသေ၍ နွား(၁)ကောင် သေဆုံးခဲ့သည်။ သစ်ပင်ကြီး များလဲပြို၍ဥယျာဉ်ခြံများလည်း ရေဝင်ပျက်စီးခဲ့သည်။ အခြားရွာများမှ စားစရာများနှင့် အဝတ်အထည်များ ထောက် ပံ့ပေးပါသည်။

2008 ခုနှစ်၌ နာဂစ်မုန်တိုင်းအဖျားခတ်ခဲ့ရာ သစ်ပင်ကြီးများလဲပြို၍ တစ်ရွာလုံးနီးပါး နေအိမ်များ အမိုးလန် သွားခဲ့သည်။ ပြိုလဲသွားသော သစ်ပင်များကို ပိုင်းဝန်းရှင်းလင်း၍ အိမ်များကို လည်း ကိုယ်ထူကိုယ်ထ ပြန်လည်ဆောက်လုပ်ခဲ့ရသည်။

၃.၂ ရာသီခွင်ပြပြက္ခဒိန်

အကြောင်းအရာ	ဧပြီလ	မေလ	ဇွန်လ	ဇူလိုင်လ	ဇူလိုင်လ	ဇူလိုင်လ	ဇူလိုင်လ	ဇူလိုင်လ	ဇူလိုင်လ	ဇူလိုင်လ	ဇူလိုင်လ	ဇူလိုင်လ
ရာသီဥတုအခြေအနေ												
ရာသီအပိုက်အပိုက် ဖြိုသော သီးနှံ	-	ပဲ	ပဲ၊ ပဲစိမ်း၊ ပဲစိမ်း	ပဲ	ပဲ	ပဲ	ပဲ	ပဲ	ပဲ	-	-	-
သောက်သုံးရေ												
ပင်ငွေများသောလ												
ဖွက်ငွေများသောလ												
အလုပ်ချိန်များသောလ	နည်း	နည်း	များ	များ	များ	နည်း	နည်း	နည်း	များ	များ	များ	နည်း
ပြက်ဖန်ဖြူလုပ်ငန်း												
လူများရောဂါကျသောလ	အဖူဝင် အဖူရှုပ်	-	တုတ်ကျေ၊ တုတ်ကျေ၊ တုတ်ကျေ	-	-	-	-	-	ဒွာစေး၊ ဒွာစေး၊ ဒွာစေး	-	ဒွာစေး၊ ဒွာစေး၊ ဒွာစေး	ဝမ်းပျက် ဝမ်းလျှော
ထိခိုက်မှုရောဂါကျသောလ	ပြက်နာကျ၊ နားအဖူရှုပ်	ဒွာ၊ ဝမ်း၊ ဝမ်း၊ ဝမ်း	-	-	-	-	-	-	ဆီးကောင်	ဆီးချုပ် ဝမ်းချုပ်	ဒွာနာ လျှာနာ	-
သဘာဝဘေးအန္တရာယ်	အဖူချိန် ဖြိုကျ	လေပြင်း ဖြိုကျ	-	မိုး၊ ခြုံ	-	အဖူချိန်	မိုး၊ ခြုံ	-	-	အဖူချိန် ဖြိုကျ	-	အဖူချိန် ဖြိုကျ

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

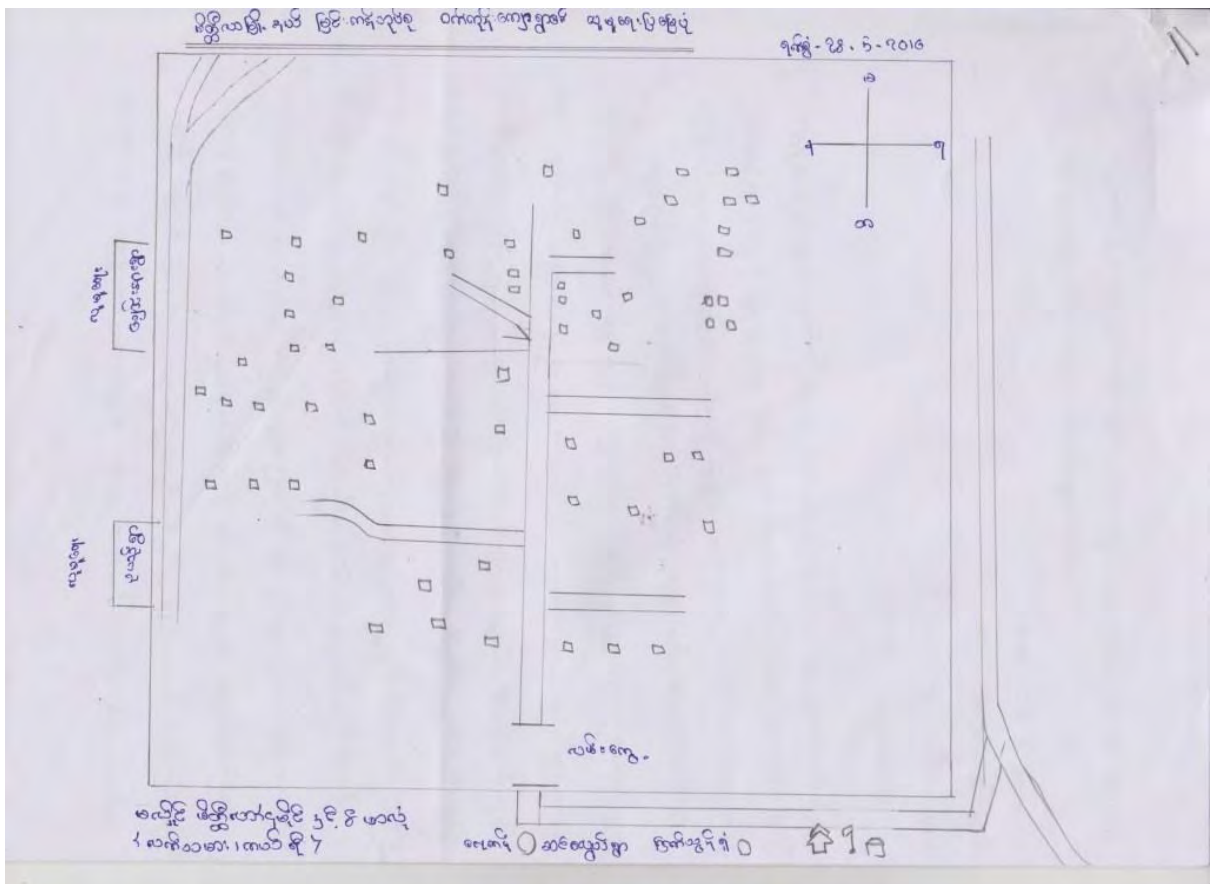
ရာသီခွင်ပြဇယားဆွဲခြင်းသည် ကျေးရွာတွင်းရှိ ရာသီဥတုအခြေအနေ၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းများ၊ အခက်အခဲများ၊ ကျန်းမာရေးအခြေအနေနှင့် စီးပွားရေး အခြေအနေများကို သိရှိရန်ဖြစ် သည်။

ဝက်ကုန်းကျေးရွာတွင် အဓိကစိုက်ပျိုးသောသီးနှံများမှာ စပါး၊ နှမ်း၊ ပဲစဉ်းငုံတို့ဖြစ်ပါသည်။ သို့သော်လည်း ယခုအခါ ကျေးရွာ၏အနောက်ဘက်ချောင်းမှာ အနက်တူးလိုက်သောကြောင့် ရေမတက်တော့သဖြင့် မိုးရွာမှသာ စိုက်ပျိုးကြရပါသည်။ ချောင်းမှ လယ်ကွင်းများရှိရာသို့ ရေမြောင်း သွယ်ယူနိုင်မည်ဆိုလျှင် ထိုရေမြောင်းအတိုင်း ရေတက်မှာဖြစ်သောကြောင့် ယခင်ကအတိုင်း ပြန်လည်စိုက်ပျိုးနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ယခုအခါ မိုးကောင်းရေသောက်ဖြစ်ပြီး မိုးလေဝသ မမှန်တော့သဖြင့် တစ်ရွာလုံးကြက်သွန်ရုံကိုသာ အားပြု၍လုပ်ကိုင်စား သောက်ကြပါသည်။

ကြက်သွန်ဖြူလုပ်ငန်းမှာ အခွံနွာအချောသတ်ပြီး(၁)ဆွဲလျှင် (၄)ပိဿာ (၆၀၀)ကျပ်ရရှိပြီး တစ်နေ့လျှင် (၅၀၀၀)ကျပ်အထက် ဝင်ငွေရရှိပါသည်။ ကြက်သွန်ဖြူများကို အလုပ်ရုံမှ လာပို့သောကြောင့် အိမ်တွင်ယူ၍ လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ မွေးမြူရေးတွင် နွား၊ ဝက်၊ ကြက်များကို အဓိကမွေးမြူကြပါသည်။ နွားများခွာနာလျှာနာ ဖြစ်ခြင်း၊ အခြားရောဂါများဖြစ်သည့်အခါ တိမွေးကု နှင့်ချိတ်ဆက်၍ နွားတစ်ကောင်လျှင်(၅၀၀၀)ကျပ်ဖြင့် ဆေးကု ကြရပါသည်။

ရာသီဥတုမှာ အညာဒေသဖြစ်သည့်အလျှောက် မိုးရွာသည်မှာနည်း၍ ပူပြင်းသည်က များ ပါသည်။ ထို့ကြောင့် တောင်သူဦးရေမှာ နည်းပါးလာပြီး ကြက်သွန်ဖြူကိုသာ ၁၂ လရာသီ ကာလ ပတ်လုံး လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ အမျိုးသမီးများမှာ ကြက်သွန်အခွံနွာ၍ အမျိုးသမီးများမှာ ကြက် သွန်ဖြူကြော်လုပ်ငန်း၊ ပန်းရံ၊ လက်သမား လုပ်ငန်း စသည်တို့ကို လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။

၃.၃ အရင်းအမြစ်ပြု/ဘေးအန္တရာယ်ပြု/ထိခိုက်လွယ်မှုပြုမြေပုံ (မြေပုံ၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

အရင်းမြစ်ပြုဆိုင်ရာသုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ကျေးရွာတွင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အဖြစ် တရားဝင်သတ်မှတ်ထားတဲ့(သို့)ရည်ရွယ်ထား သော ကာကွယ် စောင့်ရှောက်ခံနယ်မြေနှင့်မနီးပါ။ သို့သော် ကျေးရွာထဲတွင် အရိပ်ရသစ်ပင်များ ရှိပါသေးသည်။ ကျေးငှက်တွေရဲ့ တေးသံများလဲ ကြားနေရပါသည်။ ယာထဲတွင် သစ်ပင်များမရှိ

တော့ပါ။ အကြောင်းမှာ လျှပ်စစ်မီးမရှိသောကြောင့် ထမင်း၊ ဟင်းချက်ပြုတ်ရာတွင် သုံးစွဲခြင်းနှင့် စားဝတ်နေရေး အဆင်ပြေစေရန် မီးသွေးဖုတ်ရသောကြောင့်ဖြစ်ပါ သည်။ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် အရည်အသွေးလျော့မှုသည် သစ်တောပြုန်းတီးမှု၊ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းကို စနစ်တကျ မစွန့်ခြင်းတို့ ကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာ၏ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်လျော့ကျစေသော အကြောင်းအရင်းများ သည် သစ်တောပြုန်းတီးမှုကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ ရပ်ရွာလူထုအတွင်းတွင် ဗမာလူမျိုးများသာ နေ ထိုင်ကြပါသည်။ ရပ်ရွာအတွင်းရှိ အိမ်ထောင်စုများသည် ကြက်သွန်ဖြူသင်၊ ပန်းရံနှင့်လက် လုပ်လက်သမား၊ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ကုန်ထမ်းကယ်ရီကို အဓိကလုပ်ကိုင်ပါသည်။ မတူကွဲပြားသည့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းများမရှိပါ။ ကျေးရွာတွင် သဘာဝသယံဇာတ၊ လူအင်အား၊ အဆောက် အအုံ၊ လမ်းနှင့် ယာဉ်များစသည့် အရင်းအမြစ်များရှိပါသည်။ ယခု သုံးစွဲနေသော မြေများသည် အော်ဂဲနစ်မြေဩဇာနှင့် ပလတ်စတစ်စွန့်ပစ်ပစ္စည်းများကြောင့် မြေများပြောင်းလဲသွား ပါသည်။ ကျေးရွာတွင် လူဦးရေတိုးလာပါသည်။ ထို့ကြောင့် မည်သည့်စိုးကျိုးမျှမခံစားရပါ။ သို့သော် အချို့ အိမ်ထောင်စု(၂)အိမ်လောက်သည် စားဝတ်နေရေး ခက်ခဲရပါသည်။ ကျေးရွာတွင်းရှိ အိမ် ထောင်စုများသည် အစားအစာ၊ ရေ၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း၊ ဈေးသို့လက်လှမ်းမီနိုင်မှုရှိပါသည်။ အဓိက ဆိုင်ကယ်များကို အများဆုံး အသုံးပြုကြပါသည်။

ဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာသုံးသပ်ချက်

ကျေးရွာတွင် မသန်စွမ်း၊ လူငယ်၊ အမျိုးသမီး၊ ကလေး၊ သက်ကြီးရွယ်အိုများ ရှိပါသည်။ ကျေးရွာတွင် အန္တရာယ်များကတော့ ရွာ၏တောင်ဘက် ဆင်စလွယ်ရွာ၏မြောက် ရေကန်သည် ကလေးများ ကျောင်းတက်သွား လျှင် စိုးရိမ်ရခြင်း၊ ရွာလယ်လမ်းနှင့်အဝင်လမ်းတို့သည် ဆိုင်ကယ် များတိုက်၍ အန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ် ကြုံလာပါက မိမိတို့အနေဖြင့် ဘေးကင်းရာ သို့ ဖြတ်လမ်းမှ ရောက်အောင်သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။

ထိခိုက်လွယ်မှုဆိုင်ရာ သုံးသပ်ချက်

ထိခိုက်လွယ်သော အုပ်စုများမှာ မသန်စွမ်း၊ အမျိုးသမီး၊ ကလေး၊ သက်ကြီးရွယ်အိုများ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသူတို့သည် အရင်းအမြစ်ပိုင်ဆိုင်မှုမရှိပါ။ ဘေးအန္တရာယ်ကြုံလာလျှင် ထိခိုက်လွယ် သူများသည် ပို၍ထိခိုက်ပျက်စီး ဆုံးရှုံးနိုင်ပါ သည်။ လွတ်မြောက်နိုင်သောနည်းလမ်းကို ရောက်အောင် တခြားသူ၏ အကူအညီယူပြီးမှသာလျှင် ဘေးကင်းလုံခြုံ သော နေရာသို့ရောက် နိုင်ပါသည်။ လူမှုရေးဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုတွေကို လက်လှမ်းမီမှုရှိပါသည်။ ကလေးများသည် ရွာလယ်ရာအိမ်မှူးအိမ်ကို အကြိုက်ဆုံးဖြစ်ပြီး ကြိုက်သည့်နေရာမရှိပါ။ ကလေးများသည် အန္တရာယ်ဖြစ်လာလျှင် အမြန်ဆုံးရောက်နိုင်သော နည်းလမ်းကိုသိရှိပါသည်။ ရပ်ရွာသည် ရွာ၏ အရှေ့၊ တောင်ဘက် ကြက်သွန်ဖြူသင်ခြင်း၊ ၄ မိုင်ခန့် ကွာဝေးသော မိတ္ထီလာသို့ လက်သမားနှင့် ကုန်ထမ်းခြင်းများ လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ ရွာနီးပတ်ဝန်းကျင်သို့ လူမှုရေး (ဥပမာ- သာရေး၊ နာရေး)များ ဆက်သွယ်မှုရှိပါသည်။ အစိုးရ ဝန်ထမ်းများသည် အခြားဒေသသို့ တာဝန်ထမ်း ဆောင်နေတာတွေလည်းရှိပါသည်။

၃.၄ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများဆန်းစစ်ခြင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ ပိုင်ဆိုင်မှုများ	အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ ပိုင်ဆိုင်မှုများက ဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်ချိန်နှင့် ဖိစီးမှုများ ရှိနေချိန် ဘယ်လိုပြုမူ နိုင်သလဲ၊ ဘယ်လိုကူညီနိုင်သလဲ?	အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းများ အပေါ် ဘေးအန္တရာယ်များ ဘယ်လို ကျရောက်နိုင်သလဲ	ဘယ်လိုအချိန်ဘေးအန္တရာယ်တွေ ဖြစ်နိုင်သလဲ? ပိုင်ဆိုင်မှုများ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများကို ဘယ်လိုကာကွယ်နိုင်မလဲ ?	ရပ်ရွာအတွင်း ရွေးချယ်နိုင်သည့် အခွင့်အရေးရရှိနိုင်သလား? (တစ်ခြား) အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလိုက်လျောညီထွေမှု ရှိသော အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း
စပါး၊ နှမ်း၊ ပဲ၊ ပြောင်း	အသက်မွေးကြောင်းအဖြစ် ကူညီတယ်။ ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်နေချိန်မှာ ရောင်းချစားသောက်လို့ရတယ်။	ရာသီဥတုဖောက်ပြန်မှုကြောင့် အပင်သီးနှံများ ပျက်စီးတယ်။ ပိုးကျတယ်။ ဝင်ငွေလျော့နည်းတယ်။	ပိုးသတ်ဆေးဖျန်းပေးတယ်။ သစ်ပင်များပြန်လည်ကောင်းမွန်မှုရှိတော့ လက်လုပ် လက်စားအနေဖြင့် ပြင်ပထွက် လုပ်ပြီး ဝင်ငွေရှာ တယ်။	တစ်နိုင်တစ်ပိုင်ရေကန်တူးပြီး စိုက်ပျိုးရေးအဖြစ်အသုံးပြုရန် ရာသီဥတုဒဏ်ခံတဲ့ မျိုးကောင်းမျိုးသန့်တွေလိုအပ်တယ်
ပန်းရုံ၊ လက်သမား၊ ကြက်သွန်ရုံ	အသက်မွေးကြောင်းအဖြစ် ကူညီတယ်။ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေးများတွင်ကူညီတယ်။ တိရစ္ဆာန်များ အတွက် ကြက်သွန်ခွံတွေက အစားအစာအဖြစ် ကူညီတယ်	အမြင့်တက်ရ၍ ပြုတ်ကျတာတွေ ဖြစ်နိုင်တယ်။ သွားရေး၊ လာရေး၊ ထိခိုက်ခက်ခဲမှုတွေဖြစ်နိုင်တယ်။ ကြက်သွန်အနေဖြင့် စားနှင့် ထိခိုက်နိုင်၊ ဘေးအန္တရာယ် အနေနဲ့ မိုးကြီးရင်ဝင်ငွေနည်း တယ်။	ကိုယ်တိုင်သတိထားရမယ်။ ဆေးရုံတွေမှာ ကုသမှုဖြင့် ကာကွယ်လို့ရတယ်။ မိုးရွာလျှင် ကြက်သွန်ကို မီးဖြင့်လှီး၍ လုပ်ရတယ်။ ကာကွယ်ရတယ်။	လက်လုပ်လက်စားမလုပ်ပဲ စိုက်ပျိုးရေးကို ပြုလုပ်ရန်၊ ရေတွင်းရေကန်တွေပြုလုပ်ရန် လိုအပ်။
မွေးမြူရေး ကြက်၊ နွား၊ ဆိတ်	အသက်မွေးကြောင်း ဆိုင်ရာ ပိုင်ဆိုင်မှုများ ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်လျှင် ဝမ်းစာအဖြစ်ကူညီ၊ ရောင်းချစားသောက် ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး	ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကြောင့် ရောဂါအမျိုးမျိုးကျနိုင်တယ်။	တိ/မွေးကုကိုခေါ်ပြီး ဆေးကုသ ၍ ကာကွယ်လို့ရတယ်။ အိမ်ရှိ ဆေးခြီးတို့နှင့် ကာကွယ်ရတယ်။	(၁)လ တစ်ကြိမ် တိ/မွေးကုများ လာရောက်ကုသပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ အစာရေစာပေါများရန် လိုအပ်တယ်။
ဆိုင်ကယ်၊ ကား၊ စက်ဘီး၊ လှည်း	သွားရေးလာရေး လွယ်ကူတယ်။ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေးနှင့် အလုပ်အကိုင် တွေမှာကူညီ	ပစ္စည်းများပျက်စီးမှုတွေဖြစ်နိုင်တယ်။ မိုးရွာပြီး လမ်းအနည်း အငယ်ပျက်စီးတတ်သည့် အတွက် သွားလာရေး ခက်ခဲတယ်။ စားဝတ်နေရေး ခက်ခဲတယ်။	လမ်းများပြုပြင်ပေးရမယ်။ ပြုပြင်လို့ရတယ်။ လုံခြုံတဲ့ နေရာမှာထားပြီး ကာကွယ်လို့ရတယ်။	ဌာနဆိုင်ရာနှင့် ချိတ်ဆက်၍ လမ်းတွေပြုပြင်ရန်လိုအပ်တယ်။ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် တစ်ရွာလုံးပါဝင်လုပ်ဆောင်ရန်။

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဝက်ကုန်းကျေးရွာတွင် စပါး၊ နှမ်း၊ ပဲစဉ်းငုံ၊ ပြောင်း စသည်တို့ကို လုပ်ကိုင်စားသောက်ပါသည်။ ထို့ပြင် ဝက်ကုန်းကျေးရွာရှိသူများအတွက် ဝမ်းစာဖူလုံမှုရှိပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုခုဖြစ်လျှင် အသီးအနှံများကို ရောင်းချစားသောက်ကြပါသည်။ သို့သော် သက်မွေးဝမ်းကြောင်းများအပေါ် ဘေးအန္တရာယ်များကျရောက်ပါသည်။ ပိုးများကျခြင်း၊ ရာသီဥတုဖောက်ပြန်မှုကြောင့် အသီးအနှံများ ပျက်စီးခြင်း၊ အောင်မြင်မှုမရှိခြင်းတို့ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာသူများမှ အသီးအနှံများအပေါ် ပိုးကျလျှင် ပိုးသတ်ဆေးဖြန်းပြီး ကာကွယ်ရပါသည်။ ဆေးဖြန်း

သော်လည်း အပင်များ ပြန်လည်ကောင်းမွန်မှုမရှိပါက ပြင်ပသို့ လက်လုပ်လက်စားသား ရောက်လုပ်ကိုင်ရပါသည်။ ဝင်ငွေများ လျော့နည်းလာပါသည်။ သို့သော် ကျေးရွာလူထုအနေဖြင့် တနိုင်တပိုင် လယ်ယာနားတွင် စိုက်ပျိုးရေးကန်များ တူးဖော်ရန်လိုအပ်ပါသည်။

ဝက်ကုန်းကျေးရွာတွင် ပန်းရံ၊ လက်သမား၊ ကြက်သွန်ရုံနေစားအနေဖြင့် လုပ်ကိုင်စား သောက်ရပါသည်။ လူများအပေါ် ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်လျှင် ဝမ်းစာအဖြစ်လုပ်ကိုင်စား သောက်ရာတွင် ကူညီပေးသည်။ ထို့ပြင် ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး၊ အခြားအရာများတွင်လည်း ပိုက်ဆံအရကူညီပေးပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်အနေဖြင့် အမြင့် တက်ရ၍ပြုတ်ကျခြင်း၊ သွားလာ ရေးခက်ခဲခြင်း၊ ထိခိုက်မှုများဖြစ်ပွားခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။ ဖြစ်ခဲ့လျှင် ကိုယ်ထူကိုယ်ထအနေဖြင့် ဆေးကုသမှုပြုလုပ်ရပါသည်။ မိုးများအရမ်းရွာလျှင် အလုပ်များမလုပ်ရသဖြင့် ဝင်ငွေလျော့နည်း ခြင်းများဖြစ်သောကြောင့် အခြားအလုပ်တို့ပြောင်း၍ လုပ်ကိုင်ရပါသည်။ လက်လုပ်လက်စား အနေဖြင့် မလုပ်ပဲစိုက်ပျိုးရေး ပြန်လည်လုပ်ကိုင်ရန်အတွက် ရေတွင်းရေကန်များ လိုအပ်ပါသည်။

ဝက်ကုန်းကျေးရွာတွင် မွေးမြူရေးအနေဖြင့် နွား၊ ဆိတ်၊ ကြက်၊ ဝက်များကို မွေးမြူ ကြပါသည်။ စားဝတ်နေ ရေးအဖြစ် ကူညီပေးသည်။ ရောင်းချစားသောက်ရာတွင် (အသုံးပြု)လွယ် ကူသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ သို့သော် ရာသီဥတုပြောင်းလည်းမှုကြောင့် တိရိစ္ဆာန်များအပေါ် ဘေးအန္တရာယ်များကျရောက်နိုင်ပါသည်။ ပိုင်ရှင်များအနေ ဖြင့် တိရိစ္ဆာန်များနေမကောင်းဖြစ်လျှင် တိမွေးကုများခေါ်၍ ကုသပေးရပါသည်။ ထို့ပြင် အိမ်ရှိဆေးမှီးတို့ဖြင့်လည်း ပြန်လည်ကောင်း မွန်အောင် ကုသပေးရပါသည်။ တိမွေးကုဆရာများကို တစ်လတစ်ကြိမ် ပုံမှန်လာရောက်ကုသပေး ရန်လိုအပ်ပါသည်။ အစာရေစာများ ပေါများရန်လိုအပ်ပါသည်။

ဝက်ကုန်းကျေးရွာသည် ဆိုင်ကယ်၊ လှည်း၊ စက်ဘီးကားများဖြင့် လုပ်ကိုင်စားသောက်၍ အသုံးပြုရပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်နေချိန်တွင် သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးကောင်းမွန်ပါသည်။ ကျန်း မာရေး၊ ပညာရေး အလုပ်အကိုင်များတွင်လည်း ကူညီပါသည်။ သို့သော် ပစ္စည်းများပျက်စီးမှုများ ဖြစ်ပွားနိုင်ပါသည်။ မိုးများသည်ထန် စွာရွာသွန်းလျှင် လမ်းများပျက်စီးမှုကြောင့် သွားလာရေး ခက်ခဲပါသည်။ စာဝတ်နေရေးအတွက် ခက်ခဲရပါသည်။ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့မှ ဦးဆောင်လုပ်ကိုင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

ဝက်ကုန်းကျေးရွာအတွင်းတွင် ရပ်ရွာအကျိုးကို ဆောင်ရွက်ရန် ဖွဲ့စည်းထားသော အဖွဲ့ (၈)ဖွဲ့ရှိပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ အမျိုးသမီး/သား၊ ဂေါပက၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၊ အုပ်ချုပ်ရေး၊ မီးသတ်၊ ဓမ္မစကြာ၊ ဆယ်ကျော်သက် အဖွဲ့တို့ဖြစ်ကြပါသည်။ ရပ်ရွာ၏ ပြင်ပတွင် အဖွဲ့(၅)ဖွဲ့ရှိပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ အက်ရှင်အေဒ်၊ ပက်(စ်)မြန်မာ၊ မိခင်နှင့်ကလေးစောင့်ရှောက်ရေး၊ အမျိုးသမီးရေးရာ၊ သမဂ္ဂယမ အဖွဲ့တို့ဖြစ်ပါသည်။

အမျိုးသမီး/သား အဖွဲ့သည် ရပ်ရွာအတွင်း သာရေးနာရေးပွဲများရှိလျှင် ဧည့်ကြိုလုပ်ခြင်း၊ လွှတ်ရည်တိုက် ခြင်း၊ ဝေယျာဝစ္စလုပ်ခြင်းများ ပြုလုပ်ကြပါသည်။ အမျိုးသမီးအဖွဲ့မှာ အလှူမင်္ဂလာဆောင်များတွင် ယုံပေါက် (ပိုက်ဆံတောင်း)၍ ရသော ပိုက်ဆံများကိုစုထား၍ ငွေအလုံးအရင်းရသောအခါ ကျေးရွာပိုင်ပစ္စည်း ထူထောင်ပေး လေ့ရှိပါသည်။

အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့မှာ ရပ်ရွာ၏အရေးကိစ္စများကို ရွာသူ/သားများနှင့် တိုင်ပင်၍ ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်း၊ လမ်းများခုတ်ထွင်ရှင်းလင်းခြင်း၊ လမ်းများပြုပြင်ခြင်း စသည့်လုပ်ငန်းများကို လုပ်ဆောင်ကြပါသည်။

ဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီအဖွဲ့သည် ရပ်ရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလုပ်ငန်းများကို အက်ရှင်အေဒ် မြန်မာနှင့် ပူးပေါင်း၍လုပ်ဆောင်ပါသည်။

ဓမ္မစကြာအဖွဲ့မှာ ဝါတွင်းကာလ ဥပုသ်နေ့တိုင်း ဓမ္မစကြာရွတ်ခြင်း၊ ရွာထဲတွင် ကုသိုလ်ရှင်များမှခေါ်လျှင် လိုက်၍ ဓမ္မစကြာရွတ်ပေးခြင်းများ ပြုလုပ်ကြပါသည်။

ဂေါပကအဖွဲ့သည် သာရေးနာရေး ဘာသာရေးပွဲများရှိလျှင် အဓိကစီမံခန့်ခွဲ၍ လုပ်ဆောင်ရပါသည်။

မီးသတ်အဖွဲ့သည် နေရာသီတွင် မီးချိတ်၊ မီးကတ်၊ သဲ၊ ရေများထားရန်နိုးဆော်ခြင်း၊ တစ်အိမ်တက် တစ်အိမ်ဆင်း မီးများကို လိုက်လံစစ်ဆေးခြင်းများ ပြုလုပ်ပါသည်။

ဆယ်ကျော်သက်အဖွဲ့မှာ (၁၁)နှစ် (၁၉)နှစ်အတွင်း ဖွဲ့စည်းထားသော အဖွဲ့ဖြစ်သည်။ ၎င်းအဖွဲ့သည် ကျေးရွာအတွင်း သန့်ရှင်းရေးပြုလုပ်ခြင်း၊ အားကစားပွဲများ ပြုလုပ်ခြင်း စသည့် လုပ်ငန်းများကို လုပ်ဆောင်ကြပါ သည်။

မိခင်နှင့်ကလေးစောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့မှာ ကိုယ်ဝန်ဆောင်သည်များကို မီးဖွားပေးပါသည်။ အမျိုးသမီးရေး ရာအဖွဲ့မှာ အဖွဲ့သာရှိပြီး လုပ်ဆောင်မှုမရှိပါ။ သမဂ္ဂယမအဖွဲ့မှာ တောင်သူများအတွက် အဓိကငွေချေးပေးပါ သည်။ ဧကပိုင်ဆိုင်မှုအပေါ်မူတည်၍ ငွေချေးပေးပါသည်။

ပက်(စ်)မြန်မာအဖွဲ့မှာ ငွေချေးပေးပြီး ကျန်းမာရေးစရိတ်၊ သားဖွားစရိတ်၊ အဖွဲ့ဝင်သေဆုံးလျှင် နှစ်နာ ကြေးငွေပေးပါသည်။

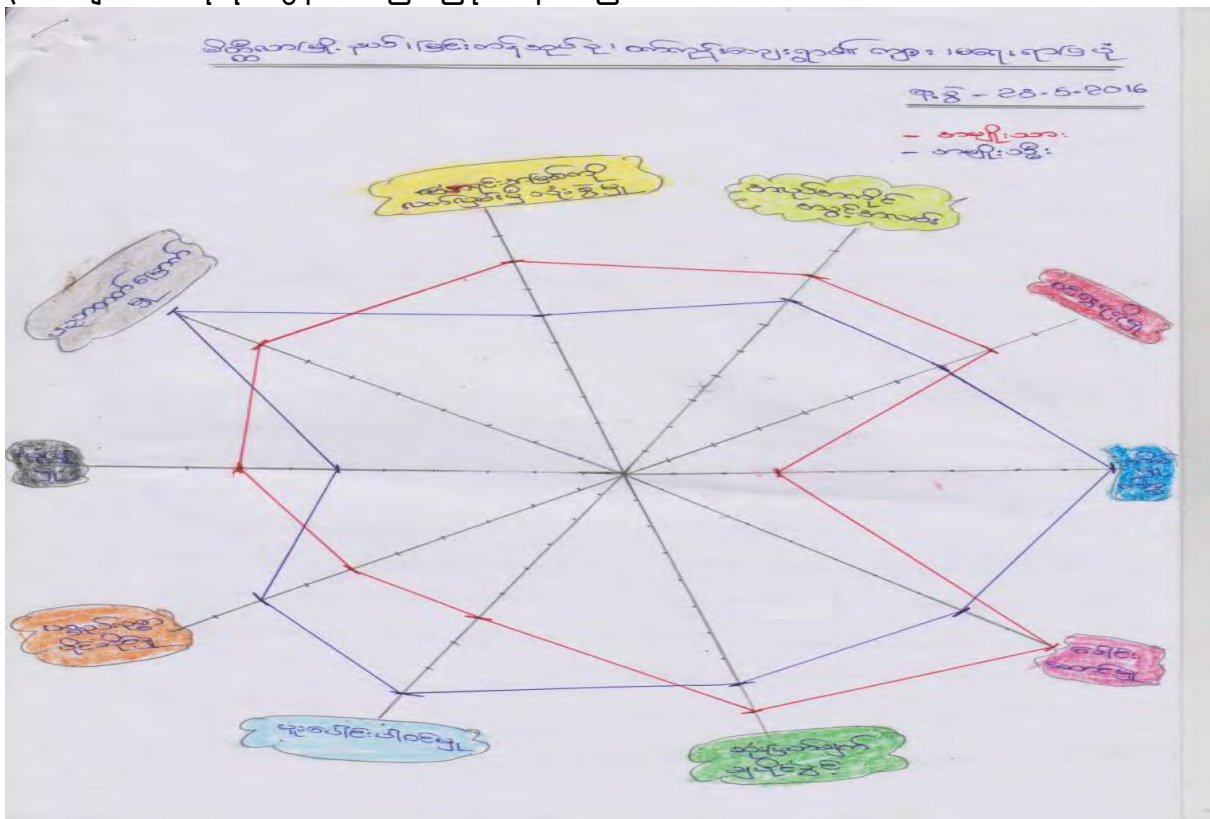
အက်ရှင်အေဒ်မြန်မာအဖွဲ့မှာ ရပ်ရွာ၏ဖွံ့ဖြိုးရေးများ၊ ကလေးပန်ချီဆွဲခြင်း၊ အမျိုးသမီးများအား တွေ့ဆုံပွဲများပြုလုပ်၍ အမြင်ဖွင့်ပေးခြင်းများ ပြုလုပ်ပါသည်။

ရပ်ရွာအတွင်းရှိ အဖွဲ့များသည် အားလုံးသူကဏ္ဍနှင့်သူ အလုပ်လုပ်ကြပါသည်။ အာဏာပါဝါသုံး၍ အခွင့်အရေးယူသော အဖွဲ့မရှိပါ။

ပါဝင်ပတ်သက်သူများဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း (Stakeholders analysis)

ပါဝင်ပတ်သက်သူများ	အဓိကတာဝန်များ
ရပ်ရွာအတွင်းအဖွဲ့အစည်း	
ဆယ်ကျော်သက်	ကျေးရွာထဲတွင် အမှိုက်များကောက်ခြင်း ရပ်ရွာသန့်ရှင်းရေးများ ပြုလုပ်ကြပါသည်
အမျိုးသမီး	ရွာ၏ သာရေးနာရေးပွဲများတွင် အသေးစိတ်ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရပါသည်
မွေစကြာအဖွဲ့	ကျေးရွာတွင် တစ်ပတ်တစ်ခါ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းကို မွေစကြာတရားစာများ ရွတ်ဆိုကြပါသည်။ ထိုပြင်ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း၏ အရာအားလုံး လုပ်ဆောင်ပေးသောအဖွဲ့ဖြစ်သည်
အုပ်ချုပ်ရေး	ကျေးရွာ၏ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းပေးပါသည်။ ထို့ပြင်ရွာ၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးပိုင်းတွင် ဆောင်ရွက်ကြပါသည်
အမျိုးသား	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပိုင်းတွင် လူငယ်များ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြပါသည်။ ထိုပြင်ရပ်ရွာအလုပ်များကို ဦးဆောင်၍လုပ်ပေးသည်
မီးသက်	ကျေးရွာထဲတွင် မီးဘေးအတွက် ကာကွယ်စေရန် ညဘက်ကင်းလှည့်သော အဖွဲ့ဖြစ်ပြုလုပ်ကြပါသည်။ နေရာသီတွင်မီးချိတ်မီးကပ်များ ပြုလုပ်ရန် နှိုးဆော်ပါသည်။
သမဂ္ဂဗေဒ	ကျေးရွာတွင် ငွေချေးပေးသောအဖွဲ့ဖြစ်သည်
မိခင်နှင့်ကလေး	ကလေးများကို တစ်လတစ်ကြိမ်ဆေးတိုက်ပေးခြင်း၊ အသိပညာများပေးပါသည်
ပတ်မြန်မာ	ကျေးရွာထဲတွင် စိုက်ပျိုးငွေချေးပေးခြင်း၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီးများအတွက် အခွင့်အလမ်းများပေးပါသည်
အက်ရှင်အေ့ဒ်	ကျေးရွာတွင် ကလေးနှင့် အမျိုးသမီးများ ဆင်းရဲမှု ပပျောက်ရေးနှင့် စွမ်းဆောင်ရည် မြှင့်တင်ပေးပါသည်

၃.၆ ကျား၊ မ ရေးရာ ကွန်ယက်ပြ မြေပုံ ဆန်းစစ်ခြင်း

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ကျေးရွာတွင် အိမ်ထောင်စုအတွင်း ဆုံးဖြတ်ချက်ချခြင်း အမျိုးသမီးများသာ အများဆုံး ချမှတ်ပြီး၊ ရပ်ရွာ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှုသည် အမျိုးသားများသာဖြစ်ပါသည်။ အကြောင်းမှာ အမျိုးသားဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ပြီး အမျိုးသမီးများ ပူးပေါင်းပါဝင်ပြီး လုပ်ဆောင်ကြပါသည်။ ပစ္စည်း ဥစ္စာပိုင်ဆိုင်မှုသည် အမျိုးသမီးများက ပိုင်ဆိုင်မှု ပို၍များပါ သည်။ အရင်းအမြစ်ကို လက်လှမ်းမှီ သုံးစွဲမှုသည် အမျိုးသားများက ပို၍သုံးစွဲနိုင်ပါသည်။ ဝင်ငွေရရှိမှုသည် အမျိုးသားများသည် အမျိုး သမီးများထက် အနည်းငယ်ပို၍ ဝင်ငွေရရှိပါသည်။ အလုပ်အကိုင် အခွင့်လမ်းတွင် အမျိုးသား များက ပိုများပါသည်။ အကြောင်းမှာ အလုပ်တိုင်းတွင် အမျိုးသားများ ရွေးချယ်မှုမရှိဘဲ လုပ်ကိုင် နိုင်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။ ပညာတတ်မြောက်မှုတွင် အမျိုးသမီးများ ပို၍များပါသည်။ အကြောင်း မှာ ကျေးရွာထဲတွင် အမျိုးသမီးဦးရေကများနေသည်က တစ်ကြောင်း၊ အမျိုးသားများသည် အမျိုးသမီးများထက် ပညာရေးတွင် စိတ်ဝင်စားမှုနည်းခြင်းကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ အိမ်မှုကိစ္စကို အချိန်ပေး၍ လုပ်နေရသောကြောင့် အခြားလုပ်ဆောင်မှုများတွင် အချိန်ပေးမှုနေသည်က အမျိုးသမီးများကို ထိခိုက်စေပါသည်။ သတင်း အချက်အလက်စီးမှုနှင့် လိုက်လျောညီထွေနိုင်မှု တို့သည် အမျိုးသမီးများအား မလုံခြုံစေမှုကို ဖြစ်စေပါသည်။ အမျိုး သမီးတို့အတွက် မတူညီသည့် ထိခိုက်မှုတွေက ဝင်ငွေရရှိမှုကွာခြားပုံ၊ အလုပ်အကိုင်ကွာခြားမှုတို့ ဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသမီးများ သည် အိမ်မှုကိစ္စအချိန်ပေးမှု လျော့နည်းလာလျှင် အမျိုးသားများနှင့်တန်းတူ ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်မှုနှင့် ဦးဆောင်မှုများလုပ်ဆောင်နိုင်ပါသည်။ အနာဂတ်တွင် အမျိုးသားများသည် အမျိုးသမီးများ၏ အိမ်မှုကိစ္စများ ကူညီ၍ လုပ်ဆောင်ပေးမှုမရှိလျှင် ထိခိုက်မှုတွေဖြစ်နေနိုင်ပါသည်။ ပဋိပက္ခဖြစ်နေ သည့်အချိန်တွင် ရပ်ရွာလူကြီးများနှင့် တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းပြီး ဖြေရှင်းသွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသမီးများ၏ ရေရှည်ဖြစ်စေမည့် အသက် မွေးဝမ်းကြောင်းတွေက တနိုင်တပိုင်အိမ်တွင်း စိုက်ပျိုးရေးနှင့် အိမ်တွင်းလက်မှုသင်တန်းများ လိုအပ်ပါသည်။ အမျိုးသမီးတို့၏ မလုံခြုံမှု၊ ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှုနှင့် အရင်းအမြစ်အပေါ်လက်လှမ်းမှီသုံးစွဲမှုတို့သည် ထိခိုက်လွယ်မှု ကဏ္ဍ များကို စီမံကိန်း သုံးသပ်ချက်များနှင့် သက်ရောက်ဆန်းစစ်လေ့လာချက် ညွှန်းကိန်းများအဖြစ် အသုံးပြု နိုင်ပါသည်။ မတူညီသော အုပ်စုတွေအတွက် လူ့အခွင့်အရေးတွေ ပြည့်စုံမှုမရှိပါ။ ကျေးရွာတွင် ရှေးရိုးစွဲ အယူအဆ တွေ မရှိတော့ပါ။

၃.၇ စွမ်းဆောင်ရည်ကို ခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာပေးမှုများ စွမ်းဆောင်ရည်ကိုခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း

ဆွေးနွေးပွဲအစတွင် မနင်းနင်းဆွေမှ ဦးဆောင်ကာ ဒီရွာမှာ ဘာအဖွဲ့အစည်းတွေရှိလဲဟု မေးရာ ပါဝင်ဆွေးနွေးသူ ဆယ်ကျော်သက်အဖွဲ့နှင့် အမျိုးသမီးများမှ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ အမျိုးသမီး အဖွဲ့၊ လူငယ်အဖွဲ့၊ ဆယ်ကျော်သက်အဖွဲ့၊ မီးကင်းအဖွဲ့များ ရှိသည် ဖြေကြသည်။ ဦးဆောင်

ဆွေးနွေးသူမှ ထိုအဖွဲ့အစည်းတွေမှ ဘာတွေလုပ်ကြလဲဟုမေးရာ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့မှ သာရေး၊ နာရေး၊ ဘာသာရေး စသော ရွာ၏ လုပ်ငန်းတော်တော် များများတွင် လုပ်ဆောင်ပါသည်။ အမျိုး သမီးအဖွဲ့နှင့် လူငယ်အဖွဲ့များမှ ရွာ၏ သာရေးနာရေး ကိစ္စများတွင် ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ကြသည်။ မီးကင်းအဖွဲ့မှ မီးဘေးအန္တရာယ်ကြိုတင်ကာကွယ်ရေးများအား လုပ်ဆောင်ပေးပါသည်ဟု ပြောကြ သည်။ ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူမှ ဒီရွာမှာ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုနှင့် ပတ်သက်ပြီး ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေး တွေ ပြန်လည်ထူထောင်ရေးတွေ လုပ်ဆောင်နိုင်ရန်အတွက် ဘယ်လို လုပ်ဆောင်ထားမှုတွေ ရှိလဲဟု မေးရာ ပါဝင်ဆွေးနွေးသူများမှ ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုနှင့် ပတ်သက်ပြီး ကြိုတင်ပြင် ဆင်ထားခြင်းများ မရှိပါဟု ပြောကြရာ ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူမှ ဥပမာ ရာသီဥတု ပူးပြင်း၊ ရေရှား ခြင်းတွေ ဖြစ်ပြီး သီးနှံတွေ မရရှိသော် ဘယ်လိုတွေ ပြောင်းလဲလုပ်ဆောင်လာလဲဟု မေးရာ နွေရာ သီတွင် ကြက်သွန်နီများ စိုက်ပျိုးခြင်း၊ ဒေသနှင့် လိုက်လျောညီထွေသော စိုက်ပျိုးသီးနှံများ ပြောင်း စိုက်ခြင်းတို့ ပြုလုပ်သည်ဟု ပြောကြသည်။ အခြား ဘာတွေများ လုပ်ဆောင်ထားတာတွေ ရှိသေး လဲဟုမေးရာ ဘာမှ မရှိပါဟု ဖြေကြသည်။

ရပ်ရွာထဲမှာ ရာသီဥတုနှင့် ပတ်သက်ပြီး ကြိုမှန်းတာတွေ ကြိုတွေးတာတွေ ရှိသလားဟု ဦး ဆောင်ဆွေးနွေးသူမှ မေးရာ ပါဝင်ဆွေးနွေးသူများမှ လေငြိမ်ပြီး ပူစပ်စပ်ဖြစ်လာပြီးဆိုရင် လေ တိုက်တတ်ခြင်း ငှက်များ အနိမ့်မှာလဲလျှင် မိုးရွာတတ်ခြင်း၊ ပဒုမာပုပ်လျှင် မိုးကြီး ရွာတတ်သည်ဟု ပြောကြသည်။ ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူမှ ဒီလိုလေထန်းခြင်း၊ မိုးရွာကြီးခြင်းများဖြစ်လျှင် လူတွေကို ဘာတွေ ဖြစ်နိုင်လဲဟု မေးရာ ပါဝင်ဆွေးနွေးသူများမှ လေပြင်းတိုက်လျှင် သစ်ကိုင်းများ ပိနိုင်ခြင်း၊ အဆောက်အဦများ ပြိုနိုင်ခြင်း၊ မိုးကြီးပြီး သီးနှံများ ပျက်စီးနိုင်ခြင်းတို့ ဖြစ်နိုင်သည်ဟု ပြောကြ သည်။

ဦးဆောင် ဆွေးနွေးသူမှ ဒီလို သဘာဝဘေးအန္တရာယ်တွေကို ကာကွယ်ရန် မလိုအပ်ဖူး လားဟု မေးရာ လိုအပ်ပါတယ်ဟု ပြောပြီး ဘေးအန္တရာယ် ကာကွယ်ရန် နည်းလမ်းများလည်း လိုပါ တယ်ဟု ပြောကြသည်။ ပါဝင်ဆွေးနွေးသူများအား ဦးဆောင်ဆွေးနွေးသူမှ သဘာဝဘေး အန္တရာယ်ဆိုတာ အချိန် မရွေး ကျရောက်နိုင်ကြောင်း၊ ကြိုတင်ကာကွယ်ရန် လိုအပ်သည့် ကာ ကွယ်ခြင်းဟာ ကုသခြင်းထက် (၅၀%)သက်သာ ပါသည်။ အကြံပြု ဆွေးနွေးခဲ့သည်။

သတင်းအချက်အလက်ဆိုင်ရာသုံးသပ်ချက်

ရပ်ရွာအတွင်း မတူညီသော အိမ်ထောင်စုများ မရှိပါ။ အားလုံးသော သူတို့သည် မိမိတို့၏ နေအိမ်များကို သဘာဝဘေးဒဏ် ခံနိုင်အောင်တတ်နိုင်သလောက် ဆောက်လုပ်နေထိုင် ကြပါ သည်။ သတင်းအချက်အလက်များကိုတော့ရေဒီယို၊ TV၊ ဖုန်းများမှတစ်ဆင့် မိုးလေဝသများကြောင်း ကိုသိရှိရပြီး အက်ရှင်အေဒ်မြန်မာမှလည်းလာရောက်ပြီး သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ အသိပ ညာပေးမှုများကိုရရှိပါသည်။

၃.၈ ကလေးသူငယ်များ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ

ကလေးများကြုံတွေ့ရသော အခြေအနေများ	ဖြစ်ရသည့်အကြောင်းရင်းများနှင့် အကျိုးဆက်များ	ဖြေရှင်းနိုင်သည့် နည်းလမ်းများ
ကိုယ်ကာယပိုင်းဆိုင်ရာအန္တရာယ်များ	အပူချိန် ပြင်းလွန်း၍ ခေါင်းမူးခြင်း၊ ချွေး မိတ်ဖုပေါက်ခြင်း၊ အနာများ ပေါက်ခြင်း၊ မျက်စိများ နာသည်ဟု ပြောကြသည်။	ဆေးများကုသခြင်း၊ သနပ်ခါးရည်လိမ်းခြင်း၊ အကျိုးလက်ရှည်များဝတ်ခြင်း။
လူမှုရေးဆိုင်ရာ၊ အိမ်တွင်းအန္တရာယ်များ	ပုံမှန်ဝင်ငွေ မရှိ၍ အချို့ကလေးများမှာ စားချင်တာ မစားရခြင်း၊ ဝတ်ချင်တာ မဝတ်ရခြင်း မိဘများက ကလေးများ စားဝတ်နေရေး အဆင်မပြေခြင်း ကြောင့် မိသားစုအတွင်း စိတ်ချမ်းသာမှု နည်းပါးခြင်း	ပုံမှန် ဝင်ရရှိမည့် လုပ်ငန်း လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်သည်။ ကလေးများနှင့်ကိုက်ညီသော အလုပ်အကိုင် များဖန်တီးပေးရန်။
ရပ်ရေးရွာရေးတွင်ပါဝင်ခြင်း	ကလေးများ အနေဖြင့် လူကြီးများမှ ပါဝင်ခွင့် သိပ်မပေးသောကြောင့် ပါဝင် ဆောင်ရွက်ခွင့် နည်းပါးသေးသည်ဟု ပြောကြသည်။	လူကြီးများအား အသိပညာပေး ဟောပြောပွဲများ ပြုလုပ်ပေးခြင်း၊ ဆုံးဖြတ်ချက်များချရာတွင်ပါ ဝင်စေခြင်း။
ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ ပြဿနာများ	ကျန်းမာရေးနှင့် ပတ်သက်ပြီး ကြီးကြီး မားမား မဖြစ်ဖူးကြပါဟု ပြောကြသည်။	-ကျန်းမာရေးဟောပြောပွဲများ ပြုလုပ်ပေးခြင်း။
ပညာရေးဆိုင်ရာပြဿနာများ	အချို့ ကျောင်းနေအရွယ် ကလေး အများစုမှာ ကျောင်းမနေရဘဲ မိသားစုဝင်ငွေ ကူရှာပေး နေကြောင်း ပြောကြဟုသည်။	မိဘများအားပညာရေးအမြင်ဟောပြောပွဲမျှ ဘေးပြုလုပ်ပေးခြင်း။
ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ထိခိုက်နိုင်မှုများ	ပညာရေး နောက်နှေး နိုင်သည် ကျန်းမာရေး မကောင်းခြင်းများ၊ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာခံစားမှုများဖြစ်ပွားနိုင်ခြင်း၊ အကြမ်းဖက်ခံရနိုင်ခြင်းတို့ ဖြစ်နိုင် သည်။ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု နည်းလာမည်။	သဘာဝဘေးဒဏ် ခံနိုင်စွမ်း ရှိသော နည်းပညာ များ လို အပ်ခြင်း၊ အသိပညာများ ပေးခြင်း။

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဝက်ကုန်းကျေးရွာတွင် စာသင်ကျောင်းမရှိပါ။ ဝက်ကုန်းကျေးရွာ၏ တောင်ဘက်(၂) ဖာလုံခန့် ကွာဝေးသော ဆင်စလွယ်ကျေးရွာသို့ သွား၍ ကျောင်းတက်ကြရပါသည်။ နှစ်ရွာပေါင်း ကျောင်းသားဦးရေ (၁၀၀)ကျော်ရှိပြီး ဆရာ/မ(၅)ယောက်ရှိပါသည်။ ကျောင်းတွင် ကျောင်းသား ဦးရေနှင့် ကျောင်းဆောင်မလုံလောက် ပါ။ သင်ထောက်ကူ ပစ္စည်းလုံလောက်မှုမရှိပါ။ စာသင်ခုံများ မှာ ကျိုးပဲ့နေပါသည်။ ကျောင်းစာကြည့်တိုက် ကလေးများ စာဖတ်ရန်အပ်ပါသည်။ ကျောင်းပတ် ဝန်းကျင် စိမ်းလန်းစိုပြည်ရန် သစ်ပင်များစိုက်ပျိုးရန် လိုအပ်ပါသည်။ ကျောင်းအားကစားကွင်း မရှိပါ။ အားကစားပွဲပြုလုပ်လျှင် ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်းဝင်းအတွင်း၌ ပြုလုပ်ကြပါသည်။ ဆရာ/မ များ စာအသင်အပြကောင်းပါသည်။

ကလေးများအား ရပ်ရွာလုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခွင့်ပေးပါသည်။ ကလေးများ သတိပြုမိပါသည့် အရာများရှိလျှင်လည်း လူကြီးများမှ ပါဝင်ပြောခွင့်ပေးပါသည်။ ပိတ်ပင်ထား သည့်အရာ မရှိပါ။ ယခုအခါ ကလေးများမှာ ဆယ်ကျော်သက်အဖွဲ့တွင်ပါဝင်၍ သူတို့တက်နိုင် သည့်ဘက်မှ ရပ်ရွာသန့်ရှင်းရေးများ ပါဝင်လုပ်ဆောင်ကြပါသည်။

သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့် ပတ်သက်လျှင်လည်း ကလေးအချင်းချင်းမှ အကြောင်းအရာ တစ်ခုကြား သိလာလျှင် မိဘများအား ပြောပြခြင်း၊ မိဘများထံမှ ကြားသိရလျှင်လည်း ကလေး အချင်းချင်း ပြန်လည်မျှဝေခြင်း များ ပြုလုပ်ကြပါသည်။

၃.၉ ဘေးအန္တရာယ်အတွက် အသင့်ပြင်ထားသော ရပ်ရွာလူထု၏ အကဲဖြတ်ပုံစံ

ကျေးရွာတွင် လူဦးရေ()ဦးရှိပါသည်။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ် လေပြင်းမုန်တိုင်း၊ ရေကြီးခြင်း၊ ငလျင်လှုပ်နိုင်ပါတယ်။ မိုးကြိုးပစ်၊ ရေရှားပါးတွေ ဆက်လက်၍ ဖြစ်လာနိုင်ပါတယ်။ ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ပတ်သက်၍ မှတ်တမ်းတင်မှု၊ ဆွေးနွေးမှုတွေ မရှိပါ။ အကြောင်းမှာ မထင်မှတ်ဘဲ ဖြစ်လာတော့ မလုပ်ကြပါဘူး။ ကျေးရွာတွင် အသုံးပြုနိုင်သော အန္တရာယ်မြေပုံမရှိပါ။ ထိခိုက်လွယ်သော အုပ်စုတွေရှိပါတယ်။ (ကလေး၊ မသန်မစွမ်း၊ သက်ကြီး ရွယ်အို) ဘေးဖြစ်နိုင်ချေ မြေပုံလည်းမရှိပါ။ ကျေးရွာတွင် အန္တရာယ်များကို မိုလေဝသနှင့်ဆိုင်သော အန္တရာယ်များကို လေ့လာစောင့်ကြည့်ပါတယ်။ ရပ်ရွာလူထုမှ စောင့်ကြည့်လေ့လာသည့် ကိရိယာတွေမရှိပါ။ သတ်မှတ်ပေးထားသော အဖွဲ့အစည်းမရှိပါ။ ကြိုတင်သတိပေးရေး တာဝန်ခံမှာ ကျေးရွာလူကြီး၊ ရွာဆော်မှ အသိပေးပါတယ်။ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရေးတာဝန်ခံတွေက ကျေးရွာရာအိမ်မှူး၊ ဆယ်အိမ်မှူးတွေက ဦးဆောင်၍ ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ပါတယ်။ ကျေးရွာရာအိမ်မှူး၊ ဆယ်အိမ်မှူးတွေက ဦးဆောင်၍ ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ပါတယ်။ ကျေးရွာတွင် ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုကြောင့် သတင်းအချက်အလက်များကို မှတ်တမ်းတင်ထားတာ မရှိပါ။ ဆက်သွယ်ရေးစင်တာမှာ ဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်ဇယားများတပ်ထားခြင်းမရှိပါ။ အကြောင်းမှာ မိမိတို့ကိုယ်တိုင်က မသိရှိလို့ပါ။ ကျေးရွာတွင် အဖွဲ့အချင်းချင်း ချိတ်ဆက်လုပ်ဆောင်မှုမရှိပါ။ သတင်းအချက်အလက်များကို TV ရေဒီယို၊ ဖုန်း၊ ရုပ်မြင်သံကြားမှရရှိပါတယ်။ အန္တရာယ်ဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များအား ဒေသတွင်း ကြိုတင် သတိပေးမှု နည်းလမ်းများတွင် အသုံးပြုခြင်းမရှိပါ။ လက်ရှိလေ့လာ တွေ့ရှိချက် ပုစဉ်းတွေထွက်လာလျှင် မိုးရွာ မည်ဟု ကြိုတင်ခန့်မှန်းကြပါတယ်။ မိမိတို့ သိရှိထားသော သတင်းအချက်အလက်များကို လူအချင်းချင်းပြော၊ ဖုန်းဖြင့်ပြောကြပါတယ်။ ကျေးရွာသဘာဝဘေးကော်မတီ အဖွဲ့ထားဖို့လိုပါတယ်။ ကြိုတင်သတိပေး လုပ်ငန်းများ အား အစီအစဉ်တကျရေးဆွဲထားရန် လိုပါတယ်။ ရပ်ရွာအခြေပြု အရေးပေါ်တုံ့ပြန်မှုအဖွဲ့အား လေ့ကျင့်ပေးဖို့လိုပါတယ်။ တာဝန်ရှိသူအား လမ်းညွှန်သတ်မှတ်ထားရန် မလိုပါဟုပြောပါတယ်။ ဘေးအန္တရာယ်မြေပုံများအား ပုံမှန်ရေးဆွဲရန်လိုပါတယ်။ အရင်းအမြစ်ပြုမြေပုံကို ပုံမှန်ရေးဆွဲထားဖို့ မလိုပါဟုပြောပါတယ်။ မိသားစုများ ဘေးကင်း ခိုလှုံရာနေရာအတွက် အစားအစာ စာရင်းအား သေချာစွာ ပြုစုထားရန် လိုပါတယ်။ ထိခိုက်လွယ်သော လူဦးရေ ပြုစုထားရန်လိုပါတယ်။ ဘေးကင်းသော ရွှေ့ပြောင်းရာ လမ်းကြောင်းများ၊ ဘေးအမျိုးအစားအလိုက် သတ်မှတ် ထားရန်မလိုပါ။ ကျေးရွာတွင် ပညာပေးလုပ်ငန်း ၊ သတင်းအချက်အလက် ပိုစတာများ ဆိုင်းဘုတ်များကို ရပ်ရွာ များချိတ်ဆွဲထားရန် လိုပါတယ်။ ကြိုတင်သတိပေးနှင့် သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှုသင်တန်းများ ပြုစုရန်မလိုပါ။ အစိုးရဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ချိတ်ဆက်၍ လုပ်ဆောင်ရန်လိုပါတယ်။ နေ့စဉ် သတင်းထုတ်ပြန်မှု လုပ်ဆောင်တာမျိုး မ

ရှိပါ။ ဘေးအန္တရာယ်ကို အဆင့်သတ်မှတ်ထားတာမျိုးလည်းမရှိပါ။ ကြိုတင်သတိပေးချက်အရ အရင်းအမြစ်တွေ ကို အသုံးပြု၍ သတ်မှတ်ထားတာတွေမရှိပါ။ အန္တရာယ်ပေါ်မူတည်၍ ထိခိုက် လွယ်သူတွေဖြစ်နိုင်တယ်လို့ သတ်မှတ်ထားတာ မရှိပါ။ မြို့နယ် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကယ်ဆယ်ရေးကို တာဝန်ပေးထားတာလည်း မရှိပါ။ ကယ်ဆည်ရေးဌာနတွေက သဘာဝဘေး အန္တရာယ်ကြောင့် လုပ်ဆောင်ပေးမှုတွေရှိပါတယ်။ (ဥပမာ - ကာကွယ် ဆေးထိုးပေး) ဘေး အန္တရာယ်ကို ယခင်နှစ်ကနှင့်စာလျှင် မိမိတို့အနေဖြင့် ပို၍သိရှိလာပါတယ်။

၃.၁၀ ပါတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို သုံးသပ်ခြင်း

ပထမဦးစွာ မဖြူထွေးမှ အကြောင်းအရာများကို ရှင်းလင်းပြောပြပါတယ်။ ရည်ရွယ်ချက်တို့ ပြောပြပါတယ်။ တရားဥပဒေအရ ဆောင်ရွက်တဲ့နေရာတွေ မရှိဘူးလို့ပြောပါတယ်။ စီမံကိန်းအနေ ဖြင့် လက်ရှိမျိုးစေ့တွေ အကျိုးသက်ရောက်ရှိပါတယ်။ ဒီရေတောတွေ စိုစွတ်တဲ့နေရာတွေနှင့် နည်းတယ်လို့ပြောပါတယ်။ စီမံကိန်းအနေဖြင့် အသားစားစက်ရုံတွေရှိပြီး သစ်ပင်တွန့်ပစ်တာ တွေ မရှိဘူးလို့ပြောပါတယ်။ စိုက်ပျိုးရေးအနေဖြင့် အခြားအလုပ်တွေက ရပ်ရွာအတွင်း ပြောင်း လည်းမှုတွေထိရောက်မှု မရှိဘူးလို့ပြောပါတယ်။ ဟင်းသီးဟင်းရွက်တွေ အိမ်တွင်းမှာ တပိုင်တ နိုင်မိုးတွင်းကာလတွင် စိုက်ပျိုးတယ်လို့ပြောပါတယ်။ စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်ခြင်းကြောင့် မြေဆီလွှာ တွေပိုကောင်းလာတယ်လို့ ပြောပါတယ်။ (သစ်ရွက်သစ်ဆွေးများမီးရှို့ခြင်း) ပင်လယ်ရေနှင့် ဒီရေတက် ရောက်မှုမရှိဘူးလို့ပြောပါတယ်။ ပြီးဒီဇယ်တွေကို အများဆုံးအသုံးပြုတာမရှိဘူး လို့ပြောပါတယ်။ စွန့်ပစ်ပစ္စည်းတွေ က လူတွေကိုညစ်ညမ်းမှုမရှိဘူးလို့ပြောပါတယ်။ လူမှုပတ်ဝန်း ကျင် အစီအစဉ်တွေကို ထိခိုက်မှုမရှိဘူးလို့ပြောပါ တယ်။ လူနေမှုပုံစံတွေကို ထိခိုက်မှုမရှိ ဘူးလို့ပြောပါတယ်။ သဘာဝ အရင်းအမြစ်တွေကို ကောင်းမွန်တယ်လို့ ပြောပါတယ်။ ရေဆိုး မြောင်းစနစ် မရှိဘူးလို့ပြောပါတယ်။ ကလေးများအတွက် (လူထုအတွက်) အကျိုးသက် ရောက်မှု တွေရှိတယ်လို့ ပြောပါတယ်။

၄။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်မှု သတင်းအချက်အလက်များ

၄.၁ ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ရာသီဥတုအကျိုးသက်ရောက်မှုများကို အဆင့်ခွဲခြားခြင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

ဘေးအန္တရာယ်များ	အကြိမ် (ကြိမ်ရေ)	ရာသီ	ကျရောက်ချိန်တွင်းကာလ	ပြင်းအား	အရှိန်	သတိပေးချက် (မဖြစ်မှီ)	သတိပေးချက် (ဖြစ်ပြီး)	သက်ရောက်မှုအား	သက်ရောက်မှုအတိုင်းအတာ	နှိုင်းယှဉ်ချက်
ရေကြီးခြင်း	XX	X	X	-	-	X	X	XX	X	၁၀
မိုးခေါင်ခြင်း	XXX	X	XX	-	-	XX	X	XXX		၁၆
သစ်တောပြုန်းတီးခြင်း	XXX	X	XXX	-	-	XX	XX	XXX	XX	
မြေဆီလွှာပျက်စီးမှု	XXX	XX	XX	-	-	X	X	XX	XXX	
အပူချိန်မြင့်မားခြင်း	XX	X	XXX	-	-	X	XXX	XXX	X	၁၄
စိုက်ပျိုးရေး ရှားပါခြင်း	XXX	XX	XX	-	-	XXX	XXX	XXX	XXX	၂၀

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

မဖြူထွေးမှ အစည်းအဝေးခေါ်ရခြင်းအကြောင်း ရှင်းပြပါတယ်။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ဘယ်လိုမျိုးထိခိုက်မှုနေလဲဆိုတာကို သိရှိစေရန်ဖြစ်ပါတယ်။ Actionaid မှ လုပ်ဆောင်မှုကိုရှင်းပြပါတယ်။ BRACED ၏ အဓိကလုပ်ဆောင်ချက်များကို ရှင်းပြပါတယ်။

ဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာသုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ကျေးရွာတွင် သဘာဝဘေးဘေးအန္တရာယ်ကြောင့် ဘယ်လိုပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုတွေဖြစ်သွားလဲ၊ အချိန်၊ ရာသီ စသည့်ရည်ရွယ်ချက်ကို အသေးစိတ်ပြောပြခဲ့ပါတယ်။ ရေကြီးခြင်း (၂)ကြိမ်ဖြစ်ခဲ့၊ မိုးရာသီတွင်ဖြစ်ခဲ့ပြီး ကျရောက်ချိန်(၁)လ ကြာမြင့် ရေမကြီးလျှင် သတိပေးချက်အနည်းအငယ် ဖြစ်ပြီးသတိပေးချက်လည်းနည်း၊ သက်ရောက်မှု အားမှာ မန်တိုင်းဆည် အောက်ရှိ ကျေးရွာများ သာဖြစ်သည့် အတွက် အနည်းငယ်၊ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုလည်း နည်းပါသည်ဟု ပြောကြတယ်။ မိုးခေါင်ခြင်းသည် (၃)နှစ်ရှိပြီး စိုက်ပျိုးချိန်တိုင်း မိုးရွာသွန်းမှုမရှိ၊ အချိန်ကျရောက်မှုမှာ ကြာမြင့်၊ သတိပေးချက်တွေတွေ့ရှိတယ်။

သစ်တောပြုန်းတီးမှု။ (၃)နှစ်၊ (၃)ရာသီလိုက်ဖြစ်နေသည့်အတွက် အများဆုံးဖြစ်ပါတယ်။ သတိပေးချက်ကတော့ အသင့်အတင့်ရှိပြီး၊ ဖြစ်ပြီးသတိပေးချက်ကတော့ရှိတယ်။ သို့သော် ရွာသူရွာသားတွေ အနေဖြင့် သစ်ပင်ပြန်လည် စိုက်ပျိုးမှုမှာ အသင့်အတင့်ဘဲရှိပါတယ်။

မြေဆီလွှာပျက်စီးမှု။ (၃)နှစ်၊ ရာသီမှာ အသင့်အတင့်ဖြစ်ပြီး အချိန်ကျရောက်မှုမှာ အများဆုံး၊ သတိပေးချက်ကတော့ အနည်းငယ်၊ ဖြစ်ပြီးသတိပေးချက်အနည်းငယ်ရှိ၊ သက်ရောက်မှုအားအသင့်အတင့်၊ သက်ရောက်မှုအတိုင်းအတာမှာ အများဆုံးဖြစ်ပွားပါသည်။

အချိန်မြင့်မားခြင်း။ (၂)နှစ်၊ ဆောင်းတွင်းနှင့်နွေရာသီတွင် အဖြစ်များ၊ အချိန်မှာ အများဆုံးဖြစ်ပါသည်။

စိုက်ပျိုးရေးရှားပါး။ မိုးခေါင်မှုကြောင့် (၃)နှစ်၊ ဆောင်းတွင်းမှာဖြစ်တယ်။ အချိန်ကျ ရောက်မှုကြာမြင့်၊ သက်ရောက်မှုအားတစ်ရွာလုံး၊ သက်ရောက်မှုအတိုင်းအတာမှ စီးပွားရေးကျ ဆင်းမှုများဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ဘေးအန္တရာယ်အဖြစ်များနေသည့် အဓိကပြဿနာမှာ စိုက်ပျိုးရေးရှားပါးမှု သည် အဓိကဖြစ်နေပါတယ်။

ရာသီအကျိုးသက်ရောက်မှုများဆိုင်ရာသုံးသပ်ချက်

မိုးခေါင်ခြင်းသည် လတိုသီးနှံတွေကို စိုက်ပျိုးမှုအနည်းငယ်၊ သက်ရောက်မှုကတော့ တစ် ရွာလုံးဖြစ်ခဲ့၊ သက်ရောက်မှု အတိုင်းအတာကတော့ သီးနှံမျိုးစေ့ဆုံးရှုံးခြင်းကြောင့် ပျက်စီးဆုံးရှုံး မှုများပါတယ်။ မြေဆီလွှာများလည်း ပျက်စီးဆုံးရှုံးနေမှုများလည်း ရှိနေပါသည်။ သစ်တောများ ပြုန်းတီးခြင်း သက်ရောက်မှုအားမှာ ရွာနီးပတ်ဝန်းကျင် ကျေးရွာတွေ ရော ခံစားနေရသောကြောင့် အများဆုံး၊ သက်ရောက်မှုအတိုင်းအတာမှာ အသင့်အတင့်ဖြစ်ပါတယ်။ အပူချိန်မြင့်မားခြင်းကြောင့် ကျန်းမာရေးချို့တဲ့မှုများ အနည်းငယ်ဖြစ်ပါတယ်။ ယခုအခါ စိုက်ပျိုးရေးများရှားပါးလာပြီး သီးနှံများ စိုက်ပျိုးရာတွင်လည်းအခက်ခဲများရှိလာပြီး စာပတ်နေရေးအတွက် အဆင်မပြေမှုများလည်း ကြုံ တွေ့နေရပါသည်။

၄.၂ ကာလတိုပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းများအတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း

မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များကို အတည်ပြုခြင်း

စဉ်	သမိုင်းအချက်အလက် (ဥတု ရာဇဝင် မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒဥြန)	မကြာသေးခင် ကာလ (၁-၂ လ)	လက်ရှိဖြစ်ပေါ် မှု	ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ် မှု	မိုးလေဝသခန့်မှန်းခ ျက် (မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒဥြန၏ ခန့်မှန်းချက်	ဆုံးဖြတ်ချက်	တစ်ဆက်တ ည်းစောင့်ကြည့် လေ့လာခြင်း
၁။	အပူချိန်လွန်ကဲခြင်း (မတ်၊ဧပြီ၊မေ)	အပူချိန်လွန်ကဲ ခြင်း	ဖျားနာတယ် ချွေးမိတ်ထွက် တယ်၊ ချွေးထွက်များ ချွေးသွေးပေါင်ချိန် ကျတယ်	- ဝင်ငွေလျော့နည်းတယ်၊ အလုပ်အကိုင် ပျက်တယ်၊ ဆေးဖိုးဝါးခကုန် ကျတယ်လူမှုရေး တွေ့မလိုက် နိုင်ဘူး	အယ်နီညိုဖြစ်မယ်၊ လာနီညာဖြစ်မယ် မိုးသီးကျမယ် မိုးကြိုးအပစ်များမ ယ်၊ အအေးလှိုင်း ဖြတ်မယ်၊ မိုးဦး နောက်ကျမယ်၊ မိုးနှောင်းကောင်း မယ်	အရေးကြီးပစ္စည်းများကိုထုတ်ထားရမယ်အပြင်ထွက်လျှင်လုံခြုံစွာပတ်၍ထွက်ရမယ်မီးချိတ်၊မီးကဒါး၊သဲ၊ရေများအဆင်သင့်ဆောင်ထားရမယ် တိရိစ္ဆာန်များအတွက်အစာရေစာများကြိုတင်စုဆောင်းထားရမယ်သတင်းအချက်အလက်ကို အမြဲနားထောင်ရမယ်၊လာနီညာဖြစ်လျှင်နွေးထွေးသောအပတ်အစားများပတ်ဆင်ရမယ်	Radio,TV, Internet, Phone, Facebook သတင်းစာလူအချင်းချင်းပြေ ၁၅ကြားသိနိုင်

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

မြင်းကန်အုပ်စု၊ ဝက်ကုန်းကျေးရွာသည်ယခုလက်ရှိမှာ အပူချိန်ပြင်းခြင်းကို ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ရပါသည်။ အပူချိန်များသောကြောင့် ဖျားနာခြင်း၊ ချွေးမိတ်ထွက်ခြင်း၊ သွေးပေါင်ကျခြင်းများ ဖြစ်ပွားကြပါသည်။ ၎င်း၏နောက်ဆက်တွဲမှာ ဆေးဖိုးဝါခ ကုန်ကျခြင်း၊ ဝင်းငွေလျော့နည်းခြင်း တို့ကို ဆိုးကျိုးခံစားရပါသည်။ မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒဦးစီးဌာန၏ ခန့်မှန်းချက်မှာ အယ်နီညိုဖြစ်မည်။ ၎င်း၏ နောက်ဆက်တွဲ လာနီညာဖြစ်မည်။ မိုးကြိုးအပစ်များမည်၊ အအေးလှိုင်းဖြတ်မည် စသဖြင့် ထုတ်ပြန်ထားသည်ကို ရွာသူ/သားများ သိရှိကြပါသည်။

ထိုသို့ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်လာလျှင် အသင့်ဖြစ်စေရန် အရေးကြီးစာရွက်၊ စာတမ်းများ ထုတ်ပိုးထားခြင်း၊ မီးချိတ်၊ မီးကဒါ၊ သဲ၊ ခဲများ စုဆောင်းထားခြင်း၊ အနွေးထည်နှင့် စောင်များ စုဆောင်းထားခြင်း၊ ရေဒီယိုကို အမြဲမပြတ်နားထောင်သင့်သည်။

ဝက်ကုန်းကျေးရွာလူထုသည် ဘေးအန္တရာယ်များကို ကြိုတင်ကာကွယ်နိုင်ရန် ရေဒီယို၊ တီဗွီ၊ အင်တာနက်၊ သတင်းစာ၊ ဖုန်းများမှာ အယ်နီညို၊ လာနီညာ၊ မိုးသီးကျ၊ မိုးကြိုးပစ်မည်၊ မိုးနှောင်ကာလတွင် မိုးပိုကောင်းမွန်မည် ဟုကြိုတင်ခန့်မှန်း၍ သတိပေးထားပါသည်။

ဝက်ကုန်းကျေးရွာတွင် ကြိုတင်သတိပေး နှိုးဆော်မှုကြောင့်ကျရောက်မည် ဘေးအန္တရာယ်များကိုကာကွယ်နိုင်မည်။ အကျိုးသက်ရောက်မှု အနည်းသာရှိပါသည်။

၅။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များနှင့် ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်းများ

၅.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည်များကို ဦးစားပေးအဆင့် သတ်မှတ်သည့် ဇယား(Pair Wise Ranking)

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု	ရေမြောင်းဖော်ခြင်း (စိုက်ပျိုးရေး)	သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် ဟောပြောပွဲပြုလုပ်ခြင်း	လျှပ်စစ်မီးလင်းရေး	သဘာဝမြေဩဇာပြုလုပ်နည်းသင်တန်း	တပိုင်တနိုင်စိုက်ပျိုးရေး	စုစုပေါင်း
ရေမြောင်းဖော်ခြင်း (စိုက်ပျိုးရေး)	x	ရေမြောင်းဖော်ခြင်း (စိုက်ပျိုးရေး)	လျှပ်စစ်မီးလင်းရေး	ရေမြောင်းဖော်ခြင်း	ရေမြောင်းတူးခြင်း	၃
သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် ဟောပြောပွဲပြုလုပ်ခြင်း		x	လျှပ်စစ်မီးလင်းရေး	အင်္ဂါစက်ရေတွင်း	သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် ဟောပြောပွဲပြုလုပ်ခြင်း	၂
လျှပ်စစ်မီးလင်းရေး			x	သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် ဟောပြောပွဲပြုလုပ်ခြင်း	လျှပ်စစ်မီးလင်းရေး	၄
သဘာဝမြေဩဇာပြုလုပ်နည်းသင်တန်း				လျှပ်စစ်မီးလင်းရေး	သဘာဝမြေဩဇာပြုလုပ်နည်းသင်တန်း	၁
တပိုင်တနိုင်စိုက်ပျိုးရေး					x	၀

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

မဖြူထွေးမှ စတင်၍ ဇယားအကြောင်းကို ရှင်းပြပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်များကို လုပ်ဆောင်ချက်အဖြစ် ပြောင်းလဲပုံများကို ရှင်းပြပါသည်။ ရေမြောင်းဖော်ခြင်းနှင့် သစ်ပင်စိုက်ဟောပြောပွဲပြုလုပ်ခြင်းကို နှိုင်းယှဉ်ရာ ရေမြောင်းတူးဖော်ခြင်း၊ ရေမြောင်းတူးဖော်ခြင်းနှင့် လျှပ်စစ်မီးလင်းရောင် နှိုင်းယှဉ်ရာ လျှပ်စစ်မီးလင်းရေး၊ သဘာဝ မြေဩဇာပြုလုပ်နည်း သင်တန်းနှင့် ရေမြောင်းတူးဖော်ရေးကို နှိုင်းယှဉ်ရာ ရေမြောင်းတူးဖော်ခြင်း၊ တပိုင်တစ်နိုင် စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မီးလင်းရေးကို နှိုင်းယှဉ်ရာ ရေမြောင်းတူးဖော်ခြင်းကို ရွေးချယ်ခဲ့သည်။

သစ်ပင်စိုက်ခြင်းနှင့် လျှပ်စစ်မီးကို နှိုင်းယှဉ်ရာ လျှပ်စစ်မီး၊ သဘာဝမြေဩဇာလုပ်နည်း သင်တန်းနှင့် တစ်ပိုင်တစ်နိုင် စိုက်ပျိုးရေးကို နှိုင်းယှဉ်ရာ မြေဩဇာလုပ်နည်းသင်တန်းကို ရွေးချယ်ခဲ့ကြရာ-

- ဦးစားပေးအဆင့်: (၁)တွင် လျှပ်စစ်မီး
 (၂)တွင် ရေမြောင်းတူးဖော်ခြင်း
 (၃)တွင် သစ်ပင်စိုက်ခြင်း
 (၄)တွင် သဘာဝမြေဩဇာလုပ်နည်းသင်တန်း
 (၅)တွင် တစ်ပိုင်တစ်နိုင် စိုက်ပျိုးရေး တို့ဖြစ်ပါသည်။

၅.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည့်များကို ဦးစားပေးအဆင့်သတ်မှတ်ခြင်း (Ranking with Cost/benefits tool)

ဘေးအန္တရာယ်	လုပ်ဆောင်မှု ကုန်ကျစရိတ်	စီးပွားရေး	ရမှတ်	လူမှုရေး	ရမှတ်	ပတ်ဝန်းကျင်	ရမှတ်
စိုက်ပျိုးရေးရှားပါးခြင်း	ရေမြောင်းပြန်လည် တူးဖော်ခြင်း (၂)သိန်း	စီးပွားရေး ပို၍ကောင်း လာမယ်။ လူနှင့်တိရစ္ဆာန် အစာရေစာ ပေါလာခြင်း	၁၀	သာရေး၊ နာရေး ကိုပို၍ ထောက်ပံ့ ငွေထည့်နိုင်လာ ခြင်း	၄	သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် စိမ်းလန်းစိုပြေလာခြင်း ၊ ရာသီအလိုက်သီးနှံများ စိုက်ပျိုးလာခြင်း	၅
အပူချိန်မြင့်မားခြင်း	သစ်ပင်စိုက်ခြင်းနှင့် ဟောပြောပွဲပြုလုပ် ခြင်း (၁၅၀၀၀၀)	ကျန်းမာရေး ကောင်းပြီး အလုပ်ကို ပို၍လုပ်လာ နိုင်ခြင်း	၄		၄	မိုးလေဝသမှန်လာခြင်း ၊ အရိပ်ရသစ်ပင်များ ရှိလာခြင်း၊ လေကောင်း လေသန့်ရရှိခြင်း။	၈
သစ်တောပြုန်းတီး ခြင်း	လျှပ်စစ်မီးလင်းရေး သိန်း(၅၀၀)	ဝင်ငွေ တိုးလာခြင်း	၈	လူနေမှုအဆင့် အတန်းမြင့်မား လာခြင်း	၄	ပြင်ပသို့ ရွှေ့ပြောင်း လုပ်သားလျော့လာ ခြင်း	၄
မြေဆီလွှာပျက်စီး	သဘာဝမြေဩဇာ	သီးနှံအထွေ	၇		၄	ပတ်ဝန်းကျင် သည်	၇

ဆုံးရှုံးမှု	ထုတ်လုပ်သည့် သင်တန်း၊ သွင်းအား စုအရင်းအနှီး လိုအပ် ခြင်း(၂၂)သိန်း	က်ကောင်း၍ စီးပွားရေး ကောင်းခြင်း				ပလတ်စတစ်များ စနစ်တကျ စွန့်ပစ်ခြင်း ကြောင့် သန့်ရှင်းမှုရှိလာ ခြင်း၊ မြေများကောင်း လာခြင်း
တစ်နိုင်တစ်ပိုင် အိမ်တွင်းစိုက်ပျိုးဧ ရား	သင်္ဘော၊ ကင်းပွန်းချဉ်၊ သရက်ပင်၊ မာလကာ၊ ကြက်ဟင်းခါးများ ကို အိမ်ခြံစည်းရိုးများတွ င် စိုက်ပျိုးခြင်း	မီးဖိုချောင် အိမ်သုံးစရိ တ် လျော့ကျခြင် း၊ ပုံမှန်ဝင်ငွေ ရလာခြင်း	၆			

သုံးသပ်ချက် အကျဉ်းချုပ်

စိုက်ပျိုးရေးရှားပါးခြင်းအတွက် တာဘောင်မှ အုတ်မြောင်းသွယ်ယူကာ စိုက်ပျိုးရေးရရှိစေရန် လုပ်ဆောင်ခြင်း၊ စီးပွားရေးတွေ့ကောင်းလာမယ် (၁၀)မှတ် တိရိစ္ဆာန်များ အစာရေစာ အဆင်ပြေလာမယ် (၄)မှတ်၊ ရာသီမရွေးစိုက်ပျိုးနိုင်လို့ ပတ်ဝန်းကျင်စိမ်းလန်းစိုပြေလာမယ် (၅)မှတ်၊ အပူချိန်မြင့်မားခြင်းအတွက် သစ်ပင်တွေ စိုက်မယ်၊ ဟောပြောပွဲတွေလုပ်မယ်၊ ခန့်မှန်းကုန်ကျငွေ(တစ်သိန်းခွဲ) မိုးလေဝသမှန်ကန်လာမယ်၊ ကျန်းမာရေးတွေ ပိုမိုကောင်းမွန်လာမယ်။ ပတ်ဝန်းကျင် စိမ်းလန်းစိုပြေလာမယ်။ ပတ်ဝန်းကျင်(၈)မှတ်၊ စီးပွားရေး (၅)မှတ်၊ သစ်တောပြုန်းတီးမှုကိုလျော့ချရန် လျှပ်စစ်မီးလင်းရေး ခန့်မှန်းကုန်ကျငွေ သိန်း(၅၀၀) စီးပွားရေးကောင်း အလုပ်ကို ပိုမိုလုပ်ဆောင်လာနိုင်မယ်၊ ပုံမှန်ဝင်ငွေတွေတိုးလာမယ်။ စီးပွားရေး(၈)မှတ်၊ လူမှုရေး(၄)မှတ်၊ ပတ်ဝန်း ကျင်(၄)မှတ် မြေဆီလွှာပျက်စီးဆုံးရှုံးခြင်း။ သဘာဝမြေဩဇာကို အသုံးပြုမယ်၊ ပလတ်စတစ်တစ်အမှိုက်နှင့် စွန့်ပစ်ပစ္စည်းတွေကို စနစ်တကျ စွန့်ပစ်မယ်၊ မြေဆီလွှာထိန်းသိမ်းရေးသင်တန်းပေးမယ်(၂)ရက်၊ အရင်းအနှီး စိုက်ပျိုးရေးစရိတ်လိုအပ်တယ်။ ခန့်မှန်းကုန်ကျငွေ (၂၂)သိန်း။ ဝင်ငွေကောင်းလာမယ် သီးနှံအထွက်နှုန်း ပိုကောင်း လာမယ်။ လူမှုဆက်ဆံရေးတွေ ပိုမိုပြုလုပ်လာနိုင်မယ်။ မြေဆီလွှာထိန်းသိမ်းမှုကို ဖြစ်စေတယ်။ တစ်ပိုင်တစ်နိုင် စိုက်ပျိုးရေး - သင်္ဘောစိုက်မယ်၊ ကင်းပွန်းချဉ်ပင်၊ သရက်ပင်၊ ဆူးပုတ်ပင်၊ မာလကာပင်၊ ကြက်ဟင်းခါးပင် ခန့်မှန်းကုန်ကျငွေ (၃၀၀၀၀) ကုန်ကျ အိမ်အသုံးစရိတ်သက်သာတယ် ကျန်းမာရေးကောင်းမွန်လာမယ်။

၆။ ရုပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အစီအစဉ် (Action Plan)

လုပ်ဆောင်မှု	ဦးတည်မှု	ဘယ်နေရာမှာ လုပ်မလဲ	ဘယ်လိုလုပ်မလဲ	ဦးဆောင်မည့်သူ	ငွေကြေး	ဘေးဖြစ်နိုင်ခြေနှင့် မှန်းဆချက်	အချိန်
လျှပ်စစ်မီးလင်းရေး	တစ်ရွာလုံး	ရွာထဲမှာ	ကိုယ်ထူကိုယ်ထ တစ်လလျှင် တစ်အိမ် (၅၀၀၀၀)ကျပ်	မီးကော်မတီ	သိန်း ၅၀၀	မီးကြီးတွေမကောင်း လျှင်ခတ်လိုက်နိုင်	၂၀၁၈ မှ ၂၀၁၉ ကြား
ရေမြောင်းတူးဖော်ခြင်း (စိုက်ပျိုးရေး) ဝိုင် (၄)ဖာလုံ ၊ အနံ ၄ ပေ	တောင်သူ	ရွာ၏အရှေ့ဘက်နှင့် မြောက်ဘက်	စက်ငှားပြီးတူးဖော်မယ်	အုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် အဖွဲ့	(၁၅) သိန်း	မရှိ	၂၀၁၇
သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်းနှင့် ဟောပြောပွဲ ပြုလုပ်ခြင်း (အပင်၃၀၀)	တစ်ရွာလုံး	လမ်းဘေး၊ အိမ်ခြံစည်းရိုး	သစ်တောနှင့်ချိတ်ဆက်ပြီး သစ်ပင် အကူအညီတောင်း စိုက်မည်။	အုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် အဖွဲ့	၁၅၀၀၀၀	မရှိ	၂၀၁၆ နှင့် ၂၀၁၇
သဘာဝမြေဩဇာ ပြုလုပ်နည်းသင်တန်း (၂)ရက်	တောင်သူများအတွက်	ရာအိမ်မှူးအိမ်	ဆောင်သူအားလုံး AA Mမှတစ်ဆင့် စိုက်ပျိုးရေးနှင့်ချိတ်ဆက်အကူအညီတောင်း	တောင်သူ၊ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး	(၂၂) သိန်း	မရှိ	၂၀၁၇
အမျိုးသမီးများအတွက် တပိုင်တနိုင် စိုက်ပျိုးရေး	အမျိုးသမီးများအတွက်	မိမိတို့အိမ်ပိုင်း အတွင်းမှာ စိုက်မယ်	BRACED မှ ပျိုးပင် တောင်း (ဆူးပုတ်ကြီး၊ ကင်ပွန်းချဉ်၊ တန်စွန်းရွက်၊ သဘော) အချို့ အပင်တွေကို မိတ္ထီလာဈေးမှာဝယ်မယ်	အမျိုးသမီးများ	(၃)သောင်း	မရှိ	၂၀၁၆ ဝါဆို၊ ဝါခေါင်
အသက်မွေးကြောင်း နည်းပညာသင်တန်း	ကျေးရွာအမျိုးသမီးများ	ရာအိမ်မှူးအိမ်	လက်မှုသင်တန်းပြုလုပ်ခြင်း	အုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့် အမျိုးသမီးများ	(၁၀)သိန်း	မရှိ	၂၀၁၇

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ပထမဦးစွာ မဖြူထွေးမှ ဇယား၏အကြောင်း ရည်ရွယ်ချက်ကို ပြောပါတယ်။ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အနေနှင့် လျှပ်စစ်မီးလင်းရေးလုပ်မယ်၊ ကျေးရွာလူထုအတွက် ရာထဲမှာပဲ လုပ်မယ် လို့ပြောပါတယ်။ ကျေးရွာမီးလင်းရေး ကော်မတီတွေက ဆောင်ရွက်မယ်လို့ ပြောပါတယ်။ ကိုယ်ထူကိုယ်ထ လုပ်ဆောင်မယ်လို့ပြောပါတယ်။ ငွေကြေးအနေဖြင့် တစ်လ တစ်ကြိမ် (၅၀၀၀၀)ကျပ် စုဆောင်းနေတယ်လို့ ပြောပါတယ်။ ဘေးဖြစ်နိုင်ခြေအနေဖြင့် ခတ်လိုက်မှုတွေ ဖြစ်နိုင်တယ်လို့ပြောပါတယ်။ အချိန်အားဖြင့် ၂၀၁၆/၂၀၁၇ မှာ လုပ်မယ်လို့ပြောပါတယ်။ ကုန်ကျမည့် ငွေကြေးအနေဖြင့် သိန်း(၅၀၀)ကုန်ကျမယ်လို့ ပြောပါတယ်။ ရေမြောင်းတူးဖော်ခြင်း တစ်ရွာလုံးအတွက် လုပ်မယ်လို့ပြောပါတယ်။ ရွာ၏ အရှေ့ဘက်နှင့် မြောက်ဘက်မှာ လုပ်မယ်လို့ ပြောပါတယ်။ မြောင်းဖောက်ရန်အတွက် (၁)မိုင်လောက် ဖောက်ရမယ်လို့ပြောပါတယ်။ ကျေးရွာလူထုမှ

ဆောင်ရွက်မယ်လို့ ပြောပါတယ်။ ငွေကြေးအနေဖြင့် (၁၅)သိန်း ကုန်ကျမယ် လို့ပြောပါတယ်။ ဘေးဖြစ်နိုင်ခြေမရှိဘူးလို့ပြောပါတယ်။ အရင်ရှိပြီးသား ပြုပြင်ရမယ်လို့ ပြောပါတယ်။ အချိန်အား ဖြင့် ၂၀၁၇မှာ လုပ်မယ်လို့ ပြောပါတယ်။ သစ်ပင်စိုက်ပျိုးရေး တစ်ရွာလုံး အတွက်လုပ်မယ် လို့ပြောပါတယ်။ လမ်းဘေး ခြံစည်းရိုးများတွင် စိုက်ပျိုးမယ်လို့ပြောပါတယ်။ အပင် (၃၀၀)လို့အပ် မယ်လို့ ပြောပါတယ်။ သစ်တောနှင့် ချိတ်ဆက်ပြီးလုပ်ဆောင်မယ်လို့ပြော ပါတယ်။ ရပ်ရွာလူထုနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့မှ ဆောင်ရွက်မယ်လို့ ပြောပါတယ်။ (၁)သိန်းခွဲ ကုန်ကျမယ်လို့ ပြောပါတယ်။ ဘေးဖြစ်နိုင်ခြေမရှိဘူး ၂၀၁၆ ဇွန်လမှာ စိုက်ပျိုးမယ်လို့ ပြောပါတယ်။ သဘာဝမြေဩဇာ ထုတ်လုပ်မှုသင်တန်းကို တောင်သူလယ်သမားများ အတွက်ဦးတည်တယ်လို့ ပြောပါတယ်။ ရာအိမ်မှူးအိမ်မှာ လုပ်မယ်လို့ပြောပါတယ်။ ဘေးဖြစ်နိုင်ခြေ မရှိဘူး အချိန်အားဖြင့် ၂၀၁၇မှာ လုပ်မယ်လို့ ပြောပါတယ်။ တပိုင်တစ်နိုင် စိုက်ပျိုးရေး အမျိုးသမီးတွေအတွက် လုပ်မယ်လို့ ပြောပါတယ်။ အိမ်တွင်းခြံစည်းရိုး တွေမှာ စိုက်ပျိုးမယ်လို့ ပြောပါတယ်။ ဈေးမှပျိုးပင်တွေဝယ်မယ်၊ အမျိုးသမီးများ ဆောင်ရွက်မယ်လို့ ပြောပါတယ်။ ငွေကြေးအနေဖြင့် (၃၀၀၀၀)ကျပ်ကုန်မယ် ဘေးဖြစ်နိုင်ခြေမရှိဘူး ဝါဆို၊ ဝါခေါင်မှာ စိုက်ပျိုးမယ်လို့ ပြောပါတယ်။

လျှပ်စစ်မီးလင်းရေး

ဝက်ကုန်းကျေးရွာ၏ လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် မီးလင်းရေးမှာ အဆင့်(၁) လုပ်ငန်းဖြစ်သည်။ ၂၀၁၈/၂၀၁၉တွင် ပြုလုပ်မည်ဖြစ်ပြီး တစ်ရွာလုံးကို ဦးတည်ပါသည်။ ကိုယ်ထူကိုယ်ထ လုပ်ဆောင်မည်ဖြစ်ပြီး (၁)လကို တစ်အိမ်လျှင် (၅၀၀၀၀)ကျပ် ကောက်ခံမည် ဖြစ်သည်။ ခန့်မှန်းကုန်ကျငွေမှာ (၅၀၀)သိန်း ဖြစ်၍ ဘေးဖြစ်နိုင်သည့်အရာများမှာ မသုံးတတ် လျှင် ဓါတ်လိုက်နိုင်ပါသည်။

ရေမြောင်းတူးဖော်ခြင်း (စိုက်ပျိုးရေး)

ဝက်ကုန်းကျေးရွာအတွက် စိုက်ပျိုးရေး အလွန်ရှားပါးပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဒုတိယဦးစားပေး စိုက်ပျိုးရေးမြောင်းတူးဖော်ပါမည်။ တောင်သူများကို ဦးတည်၍ ရွာ၏မြောက်ဘက်တွင် ဖြစ်ပြီး စက်ဝှား၍ အရှည်(၁)မိုင် (၄)ဖာလုံး၊ အနက်(၄)ပေ တူးမည်ဖြစ်ပါသည်။ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့နှင့် တောင်သူများ လုပ်ဆောင်ပြီး ခန့်မှန်းကုန်ကျစရိတ်မှာ (၁၅)သိန်းဖြစ်သည်။

သဘာဝမြေဩဇာပြုလုပ်နည်းသင်တန်း

မြေဆီလွှာပျက်စီးခြင်းကြောင့် တတိယ ဦးစားပေးကို သဘာဝမြေဩဇာ ပြုလုပ်မည်။ တောင်သူများကို ဦးတည်၍ အက်ရှင်အေဒ်မှတစ်ဆင့် ချိတ်ဆက် စိုက်ပျိုးရေးကို အကူအညီတောင်း မည်ဖြစ်ပြီး အုပ်ချုပ်ရေးမှူးမှ ဦးဆောင်မည်။ ခန့်မှန်းကုန်ကျ စရိတ်မှာ (၂၂)သိန်းဖြစ်သည်။

သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်း(ဟောပြောပွဲပြုလုပ်ခြင်း)

သစ်တောပြုန်းတီးခြင်းအတွက် သစ်ပင်စိုက်ပျိုး၍ ဟောပြောပွဲပြုလုပ်မည်။ လမ်းဘေးနှင့် ခြံစည်းရိုးများတွင် စိုက်ပျိုးမည်။ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ချိတ်ဆက်မည်။ ခန့်မှန်းကုန်ကျစရိတ် (၁၅၀၀၀၀)ကျပ် ဖြစ်သည်။

အမျိုးသမီးများ တစ်နိုင်တစ်ပိုင် စိုက်ပျိုးခြင်း

အမျိုးသမီးများ တစ်ဖက်တစ်လမ်းမှ ပင်ငွေရရှိနိုင်ရန် တစ်နိုင်တစ်ပိုင် စိုက်ပျိုးရေးပြု လုပ်မည်။ မိမိတို့၏ အိမ်ပိုင်းတွင် စိုက်ပျိုးမည်။ ဆူးပုတ်ကြီး၊ ကင်ပွန်းချဉ်၊ ကန်စွန်းရွက်၊ သင်္ဘောပင်များ ဈေးမှဝယ်၍ စိုက်ပျိုးမည်။

၇။ နိဂုံးချုပ်

ဝက်ကုန်းကျေးရွာ၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီအနေဖြင့် ရပ်ရွာဘေး ဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်နှင့် အစီရင်ခံစာ ကိုဖြန့်ဝေပေးရန် ဝတ္တရားရှိပါသည်။ ရပ်ရွာလူငယ်အုပ်စုနှင့် စာသင်ကျောင်းများ အပါအဝင်ရပ်ရွာ လူထုများအကြားတွင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ဝေငှရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဤအစီရင်ခံစာကို မြို့နယ်အဆင့်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန အပါအဝင် သက်ဆိုင်ရာဌာနများနှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်သင့်ပါသည်။ မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာများ အနေဖြင့်လည်း ရပ်ရွာလူထု၏ ထိခိုက်လွယ်မှုနှင့်ရွေးချယ်ထားသောလုပ်ငန်းအစီအစဉ် (community resilience action plan) ကို ကောင်းစွာသိရှိထားလျှင် ရပ်ရွာလူထုအတွက် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းတည် ဆောက်ရာတွင် ပိုမိုအဆင်ပြေနိုင်ပါမည်။

အခြားသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ၊ လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများသို့ မဟုတ် ရပ်ရွာအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် လည်း ပိုမိုကောင်းမွန်သော စီမံကိန်း ပုံစံများ ရေးဆွဲနိုင်ရန်နှင့် သင်တန်းများပြုလုပ်ပေးနိုင်ရန်ဤအစီရင်ခံစာကိုလေ့လာနိုင်ပါသည်။

ရပ်ရွာလူထုအနေဖြင့်လည်း အစီရင်ခံစာတွင်ပါဝင်သော ကျေးရွာ၏ အဓိကဘေးအန္တရာယ်များကို သိရှိထားပြီး၊ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်ရန်၊ အမျိုးမျိုးသော ဘေးန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများကို တုန့်ပြန်နိုင်ရန် နားလည်ထားသင့်ပါသည်။ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်မှအမျိုးမျိုးသော လုပ်ဆောင်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရာတွင် ရပ်ရွာလူထုသည် မိမိ၏တာဝန်များကို ကောင်းစွာသဘောပေါက်နားလည်သင့်ပါသည်။

၈။ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာအကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် အချက်အလက်ပြုပြင်ခြင်း

ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုများအား မိမိကျေးရွာတွင် ဆန်းစစ်မှုကို နှစ်စဉ်သုံးသပ်လေ့လာကာ သတင်းအချက်အလက်များကို မှတ်တမ်းတင်မည် ဖြစ်သည်။ လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်သည့် လုပ်ငန်းများကို လုပ်ငန်းစောင့် ကြပ်ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့က အစဉ်စောင့်ကြည့် အကြံပြုမည်ဖြစ်ပြီး လစဉ်အစည်းအဝေး များလည်း ပြုလုပ်မည်ဖြစ်သည်။

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်းကာ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းအား လျော့ချရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ရံပုံငွေရှာဖွေရေး လုပ်ဆောင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှု၊ ကော်မတီဝင်များ ပံ့ပိုးမှုအစည်း အဝေးကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အတူအခက်ခဲများ အောင်မြင်မှုများ လိုအပ်ချက်များအား လစဉ်အစည်းဝေးပြုလုပ်ပြီး ဆွေးနွေးသွားမည်။ ဌာနဆိုင်ရာများ နှင့်လည်း ချိတ်ဆက်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ ပြင်ပနှင့် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းခြင်းများကို အစဉ်စောင့်ကြည့်လုပ်ဆောင်သွားမည်။ လုပ်ငန်းများ ရေရှည်တည်တံ့စေမည့် နည်းလမ်းများဖြင့် လုပ်ဆောင်သွားမည်။

၉။နောက်ဆက်တွဲများ

- နောက်ဆက်တွဲ (၁): ရပ်ရွာအခြေပြုကြိုတင်သတိပေးစနစ်စစ်ဆေးမှုပုံစံ
- နောက်ဆက်တွဲ (၂): ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကိုစစ်ဆေးခြင်း
- နောက်ဆက်တွဲ (၃): ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများ

ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီစာရင်း

- ဦးအောင်သန်းဦး - ဥက္ကဋ္ဌ
- ဦးခင်မောင်ကျော် - အကြံပေး/စာရင်းကိုင်
- ဦးကျော်ဝင်း - စာရင်းကိုင်
- ဦးမောင်ပု - ငွေထိန်း
- ဦးတင်မောင် - အဖွဲ့ဝင်
- ဦးမြင့်သိန်း - အဖွဲ့ဝင်
- ဦးမြင့်လွင် - အဖွဲ့ဝင်

ကော်မတီ၏ တာဝန်၊ ဝတ္တရားများ

စဉ်	အမည်	ရာထူး	တာဝန်
၁	ဦးအောင်သန်းဦး	ဥက္ကဋ္ဌ	အဖွဲ့၏တာဝန်များကို နီးဆော်လုပ်ကိုင်ပေးပါသည်။ အခြားသော အလုပ်များကိုလည်း ဦးဆောင်ပြုလုပ်ပေးပါသည်။
၂	ဦးခင်မောင်ကျော်	အကြံပေး/စာရင်းကိုင်	အဖွဲ့၏လုပ်ဆောင်ချက်စာရင်းများကို စနစ်ကျနစွာပြုလုပ်ခြင်း၊ အခြားသော အလုပ်များရှိလျှင် အကြံပေးခြင်းများပြုလုပ်ပါသည်။
၃	ဦးကျော်ဝင်း	စာရင်းကိုင်	စာရင်းများကိုစနစ်ကျနစွာပြုလုပ်ခြင်းနှင့်အခြားသော ဖွံ့ဖြိုးရေးပိုင်းတွင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း။
၄	ဦးမောင်ပု	ငွေထိန်း	ငွေများကိုသေတ္တာဖြင့်သေချာစွာထိန်းသိမ်းခြင်းများပြုလုပ်ဖွံ့ဖြိုးရေးပိုင်းတွင် တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ပေးခြင်း။
၅	ဦးတင်မောင်	အဖွဲ့ဝင်	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပိုင်းတွင်အားတက်စွာစိတ်ပါဝင်စားစွာဖြင့်လုပ်ကိုင်ပေးခြင်း။
၆	ဦးမြင့်သိန်း	အဖွဲ့ဝင်	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပိုင်းတွင်အားတက်စွာစိတ်ပါဝင်စားစွာဖြင့်လုပ်ကိုင်ပေးခြင်း။
၈	ဦးမြင့်လွင်	အဖွဲ့ဝင်	ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးပိုင်းတွင်အားတက်စွာစိတ်ပါဝင်စားစွာဖြင့်လုပ်ကိုင်ပေးခြင်း။

နောက်ဆက်တွဲ (၄): အရေးပေါ် ဆက်သွယ်ရန်ဖုန်းနံပါတ်များ

၂။ ဒေသတွင်း အန္တရာယ်များကိုစောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း	
<p>ရပ်ရွာလူထုမှ အန္တရာယ်များကိုဘယ်လို စောင့်ကြည့်လေ့လာပါသလဲ</p> <p>ဆုနာမီ</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ သဘာဝ အမှတ်အသား လက္ခဏာများကို စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း ☐ အခြား (ဖော်ပြရန်) <p>မိုးများသောမြေပြိုမှု</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ မိုးရေချိန် ☐ အခြား (ဖော်ပြရန်) 	<p>ရပ်ရွာလူထုမှ အန္တရာယ်များကိုဘယ်လို စောင့်ကြည့်လေ့လာပါသလဲ</p> <p>☒ မိုးလေဝသနှင့်ဆိုင်သော အန္တရာယ်များ</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ မိုးရေချိန် ☐ မိုးရေချိန် ကြည့်ခြင်း (နေရာကိုဖော်ပြပါ) ☐ အခြား (ဖော်ပြပါ၊ လိုအပ်လျှင် စာရွက်ပိုသုံးပါ)
<p>ရပ်ရွာလူထုမှ အသုံးပြုသော အန္တရာယ်ကြိုတင် ခန့်မှန်းသည့် ဓလေ့များရှိပါသလား။</p> <p>☒ ရှိပါသည် ☐ မရှိပါ</p> <p>ရှိလျှင်ဖော်ပြပါ။</p>	<p>ရပ်ရွာလူထုမှ စောင့်ကြည့်လေ့လာသည့် ကိရိယာ/နည်းကိရိယာများရှိပါသလား။</p> <p>ရှိပါသည် ☒ မရှိပါ။</p> <p>သတ်မှတ်ထားသော လေ့လာသူများ လေ့ကျင့်ပေးထားမှုရှိပါသလား</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ရှိပါသည် ☒ မရှိပါ။
<p>စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်သားရန် မှတ်စု</p> <p>အားသာချက်များ</p> <p>အားနည်းချက်များ</p> <p>အကြံပြုချက်များ</p>	
၃။ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးနည်းလမ်းများ	
<p>ကြိုတင်အသိပေးရေးတာဝန်ခံ (အမှတ်ခြစ်ပါ)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး ☐ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး ☐ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု/ကျေးရွာဘေးအန္တရာယ် ☐ အခြား <p>• ကျေးရွာအုပ်စု၊ ရွာစော်</p>	<p>ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရေး တာဝန်ခံ (သင့်လျော်သည့်အကွက်ကို ခြစ်ပါ)</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု၊ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး ☐ ရုံး ☐ ရပ်ရွာလူထုတွေ့ဆုံ(သတင်းပြန်ကြား)သည့် နေရာရပ်ရွာဌာနများ ☐ အခြား <p>စာရွက်အပိုသုံးပါ။</p> <p>• ကျေးရွာအုပ်စု၊ ရွာစော်</p>

ဒုတိယအဆင့် / အဓိက တာဝန်ရှိသူများ: မရှိ မရှိ

တာဝန်ရှိသူများရှိပါက၊ အောက်တွင်ဖော်ပြပါ။

၀ အောင်စိန်ဗွယ်

၁ _____

၂ _____

၃ _____

၄ _____

၅ _____

၆ _____

၇ _____

၈ _____

၉ _____

သတင်းလက်ခံသူ၊ နောက်ဆုံးသတင်းမှတ်တမ်း
တင်ထားသူ အမြဲတမ်းအဆင်သင့် ရှိပါသလား။

ရှိ မရှိ

အကြိမ်မည်မျှ မှတ်တမ်းတင်ထားသနည်း။

(၁) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းပြန်ကြားရေး
စင်တာတွင် ဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်ယေးကို
ကပ်ထားပါသလား။

ရှိ မရှိ

မရှိပါက အဘယ်ကြောင့်နည်း: မပေးလို့၊ အခါလို့

ဆက်သွယ်ခြင်းနှင့် အတူတကွလုပ်ဆောင်ခြင်းအဆင့်များ: ရှိ မရှိ

ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု အဆင့်ဆင့် ဖွဲ့စည်းပုံရှိပါသလား။
(ကြိုတင်သတိပေးချက် ပေးပို့သူမှ နောက်ဆုံးလက်ခံရရှိသူအထိ)

ဆက်သွယ်ခြင်းနှင့် အတူတကွလုပ်ဆောင်ခြင်း အဆင့်များအား
စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့၊ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

- ၄။ ကြိုတင်သတိပေးချက်များကိုလက်ခံခြင်း။**
- ရပ်ရွာလူထုမှ ကြိုတင်သတိပေးချက်များကိုမည်သည့်နည်းလမ်းဖြင့် လက်ခံရရှိသနည်း။
အောက်ဖော်ပြပါ အကွက်များမှ သင့်တော်ရာကိုအနည်းဆုံး သုံးမျိုးဖြစ်ပေးပါရန်။
- တယ်လီဖုန်း / ဖက်စ်
 - လက်ကိုင်ဖုန်း
 - AM / FM ရေဒီယိုများ
 - VHS / HF ရေဒီယိုများ
 - ရုပ်မြင်သံကြား
 - အရေးခေါ်ကြိုတင်သတိပေးသည့် နေရာ
 - နယ်မြေရဲစခန်းနှင့် ဆက်သွယ်ခြင်း
 - စစ်ဘက်မှတာဝန်ရှိသူများနှင့် ဆက်သွယ်ခြင်း
 - အင်တာနက်ဖြင့် ဆက်သွယ်ခြင်း
 - အခြား (လိုအပ်ပါကစာရွက်ပိုဖြင့် ဖော်ပြပေးရန်)

ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို လက်ခံခြင်း စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

(၅) ဒေသတွင်းဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်သတိပေးမှုများအား စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း။

အန္တရာယ်ပြခြေပုံ/ အန္တရာယ်ဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များအား ဒေသတွင်းကြိုတင်သတိပေးမှု နည်းလမ်းများတွင် အသုံးပြုခြင်းရှိပါသလား ရှိ မရှိ

ကြိုတင်သတိပေးချက်များတွင်ပေါင်းစပ်အသုံးပြုနိုင်မည့်လက်ရှိလေ့လာတွေ့ရှိချက်များရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို ပေါင်းစပ်ရာတွင် ပြောင်းလဲနေသောအချိန်၊ မသေချာသော လိုက်လျောညီထွေမှုများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

အမျိုးမျိုးသောကဏ္ဍတွေအတွက် မိုးလေဝသ ခန့်မှန်းချက်များနှင့် သတိပေးချက်များအား အန္တရာယ်သတင်းအချက် အလက်အဖြစ် ပြောင်းလဲ/ အသုံးပြုနိုင်သော စွမ်းဆောင်ရည် ရပ်ရွာလူထုတွင် ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

မရှိလျှင်ကြိုတင်သတိပေးချက်များအားလက်ခံမည့်ပုံစံတစ်ခုအဖြစ်ဆက်သွယ်ထားပါသလား။ ရှိ မရှိ

ဒေသတွင်း ဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်သတိပေးမှုများအား စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

(၆) ကြိုတင်သတိပေးချက်များထုတ်ပြန်ပေးပို့ခြင်း။

သတင်းထုတ်ပြန်ပေးသည့် ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို ရပ်ရွာအတွင်းတွင်မည်ကဲ့သို့ ပြန်လည်ဖြန့်ဝေသနည်း အောက်ဖော်ပြပါအကွက်များမှသင့်တော်ရာကိုအနည်းဆုံး (၃) မျိုးခြစ်ပေးပါရန်။

- တယ်လီဖုန်း
- လက်ကိုင်ဖုန်း (ဖုန်းခေါ်ဆိုခြင်းနှင့် စာတိုပို့ခြင်း)
- ရေဒီယို (VHF/HF)
- သတိပေးချက်အလံများ လွှင့်တင်ခြင်း
- လူအချင်းချင်းသတင်းပေးခြင်း
- အချက်ပြ ဥသြ ဆွဲခြင်း
- ခေါင်းလောင်း
- အော်လံများအသုံးပြု၍ သတိပေးခြင်း
- ရေးရိုးနည်းလမ်းများ အသုံးပြုခြင်း (သုံးစွဲပါက ချရေးပါ)
- အခြားနည်းလမ်းများရှိပါက အသေးစိတ်ဖော်ပြပါ။

ရပ်ရွာလူထု အသုံးပြုရန် ကိရိယာများ တပ်ဆင်ထားခြင်းရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
မရှိလျှင်၊ ဘာကြောင့်၊ ဘယ်လို ကိရိယာများတပ်ဆင်ရန် လှုံ့ဆော်ရမည်နည်း _____

ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို လက်ခံခြင်း စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

(၇) ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း

ဆောင်ရွက်ရန် လုပ်ငန်းစဉ်များ

- ရပ်ကွက်/ ကျေးရွာအုပ်စု သဘာဝ ဘေးကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေး ကော်မတီ
- သဘာဝဘေး ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေး၊ အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေးလုပ်ငန်း အစီအစဉ်များအား ကြိုတင်လေ့ကျင့်ထားရန်
- ကြိုတင်သတိပေးလုပ်ငန်းများအား အစီအစဉ်တကျ ရေးဆွဲထားရန်
- (ကွဲပြားနေသော ဘေးအန္တရာယ်အဆင့်အလိုက် လိုအပ်သောကြိုတင်သတိပေးချက်များ ပြုလုပ်သတ်မှတ်ထားရန်)
- ရပ်ရွာအခြေပြု အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေးအဖွဲ့များအား လေ့ကျင့်ထားရန်
- အဆင့်တိုင်းတွင် ကြိုတင်သတိပေးရေး တာဝန်ရှိသူအား လမ်းညွှန်သတ်မှတ်ထားရန်
- ဘေးအန္တရာယ်ပြ မြေပုံများအား ပုံမှန် ရေးဆွဲရန်
- အရင်းအမြစ်ပြ မြေပုံများအား ပုံမှန် ရေးဆွဲရန်
- အန္တရာယ်ပြ မြေပုံများအား ပုံမှန် ရေးဆွဲရန်
- တစ်ဦးချင်း/ မိသားစုများ ဘေးကင်းခိုလှုံရာနေရာအတွက် ပစ္စည်း၊ အစားအစာစာရင်းအား သေချာစွာ ပြုစုရန်
- ခိုလှုံရာအဆောက်အအုံသည် ဘေးလွတ်ကင်းရာ နေရာတွင်တည်ရှိရန်
- ထူးခြားသောဘေးများအတွက် ဘေးလွတ်ကင်းရာနေရာတွင် ခိုလှုံရန်အဆောက်အအုံများ လုံလောက်သော အရေအတွက်ရှိစေရန်
- ထိခိုက်လွယ်သောလူဦးရေ

ခိုလှုံရာအဆောက်အအုံအစဉ်အစီအစဉ်များ

- ရေ
- စွမ်းအင်
- မီးဖိုချောင်သုံး ပစ္စည်းများ
- အမျိုးသမီး၊ သက်ကြီးရွယ်အိုနှင့် ကလေးသူငယ်များအတွက် သတ်မှတ်ထားသော နေရာများ
- အထူးလိုအပ်ချက်များရှိသော သူများကို ပြုစုရန် ကော်မတီ
- အခြား

- ဘေးကင်းသောရွေ့ပြောင်းရာ လမ်းကြောင်းများ၊ ဘေးအမျိုးအစားအလိုက် သတ်မှတ်ထားရန်
- ရပ်ရွာအတွင်း သိသာသောစရိယာများတွင် လမ်းကြောင်းများသတ်မှတ်ရာတွင် အမှတ်အသား လမ်းညွှန်များ ပြုလုပ်ထားရန်
- အရေးပေါ်ကာလအတွင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလမ်းကြောင်းများ အသုံးပြုနိုင်စေရန်
- အရေးပေါ်ကိစ္စရပ်များအတွက် အစားအစာ၊ ရေ ရရှိစေရန်နည်းလမ်းများ ရှာဖွေထားရန်
- ရှေးဦးပြုစုရေးနှင့် ဆေးဝါးများ လုံလောက်မှု ရှိစေရန်
- အခြေခံ အသိပညာ မြှင့်တင်ရေးလုပ်ငန်းများ အနည်းဆုံး တစ်နှစ် တစ်ကြိမ်ပြုလုပ်ရန်
- ပညာပေး လုပ်ငန်းများ၊ သတင်းအချက်အလက်၊ ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာနှင့် ကြိုတင်သတိပေးရေးဆိုင်ရာ ပို့စတာများ ဆိုင်းဘုတ်များကို ရပ်ရွာများတွင် ချိတ်ဆွဲထားရန်
- ကြိုတင်သတိပေးနှင့် သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှု သင်တန်းများ ပြုလုပ်ရန်
- ဘေးအန္တရာယ်အလိုက် ဇာတ်တိုက်လေ့ကျင့်ခန်းများ ပြုလုပ်ရန် (တစ်နှစ်လျှင် အနည်းဆုံး တစ်ကြိမ်)
- နှစ်စဉ် ခရိုင်အဆင့် သဘာဝဘေး ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေးကော်မတီနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေး အကြံဉာဏ်များ တောင်းခံရန်
- အခြား (ရိုပါက သီးခြားစာရွက်ဖြင့်ဖော်ပြရန်)

ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

(၇) ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်မြင်ဆင်ခြင်း

အန္တရာယ်မြေပုံကို အသုံးပြုခြင်းဖြင့် အရေးပေါ်တုံ့ပြန်မှုများ ပြုလုပ်ပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင် ဘယ်လိုလဲ။ _____

ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း၊ အစီအစဉ်များရေးဆွဲခြင်းတို့ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အမျိုးမျိုးသော အချိန်ကာလ သတ်မှတ်ချက် တို့တွင် သတင်းအချက်အလက်များအား ချောမွေ့စွာ ပေါင်းစပ်အသုံးပြုပါသလား။ (ဥပမာ- သတင်း ရယူခြင်း၊ နေ့စဉ်၊ ၁၀ ရက် တစ်ကြိမ်၊ လစဉ်၊ ရာသီအလိုက်ခန့်မှန်းချက်များနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု ဖြစ်စဉ်တို့ စသည်ဖြင့်) ရှိ မရှိ
ရှိလျှင် ဘယ်လိုလဲ။ _____

ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သူများ၊ ထိခိုက်လွယ်သူများနှင့် ကဏ္ဍများသည် ဘေးအန္တရာယ်အလိုက် အဆင့်တိုင်းအတွက် ကြိုတင်သတိပေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာတွင် လိုအပ်သော သတ်မှတ်ချက်များ ပြုလုပ်ပါသလား။ ရှိ မရှိ
ပြုလုပ်ပါလျှင်၊ ဘာတွေလုပ်ဆောင်ပါသလဲ။ _____

အမျိုးမျိုးသော ဘေးအန္တရာယ်ပြင်းအားနှင့် သက်ရောက်မှု အမျိုးမျိုးတို့ (အလယ်အလတ်၊ ပြင်းထန်သော၊ အဆိုးဝါးဆုံး) ဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုအတွက် သတ်မှတ်၍ လိုအပ်သော လုပ်ဆောင်ချက်များပြုလုပ်ပါသလား။
အမျိုးမျိုးသော ထိခိုက်လွယ်မှုများအတွက် ချက်ချင်းလုပ်ဆောင်ချက်များ ပြုလုပ်ပါသလား။ ရှိ မရှိ
ပြုလုပ်ပါလျှင်၊ ဘာတွေလုပ်ဆောင်ပါသလဲ။ _____

ကြိုတင်သတိပေးအချက်အလက်များရရှိနိုင်စေရန် လိုအပ်သော အရင်းအမြစ်များအား ချက်ချင်း အသုံးပြုနိုင်ရန် နည်းလမ်းများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ အဲဒါတွေက ဘာတွေလဲ _____

ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သူများ၊ ထိခိုက်လွယ်သူများအနေဖြင့် သက်ရောက်မှုမြင့်မားသော လုပ်ဆောင်ချက်များ၊ သက်ရောက်မှု နိမ့်ပါးသော ဘေးအန္တရာယ်များ၊ အမြစ်အဖျက်များ သတ်မှတ်ထားမှုများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ အဲဒါတွေက ဘာတွေလဲ _____

ရပ်ရွာလူထုအတွင်း ဘေးအန္တရာယ်အပေါ် ထင်မြင်ယူဆချက်နှင့် ထိခိုက်လွယ်သူများအကြား အဆင်သင့်ဖြစ်စေသည့် လုပ်ဆောင်ချက်များရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ အဲဒါတွေက ဘာတွေလဲ _____

ဘေးဖြစ်ပွားသောနေရာတွင် နိမ့်ပါးသော သက်ရောက်မှုနှင့် သက်ရောက်မှု မြင့်မားမှုတို့အတွက် ရပ်ရွာလူထု နီးကြား တက်ကြွလာစေရန် လှုံ့ဆော်မှုများ လုပ်ဆောင်ရန် အရင်းအမြစ်များ အသုံးပြု၍ ချက်ချင်း လုပ်ဆောင်နိုင်သော နည်းလမ်းများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ အဲဒါတွေက ဘာတွေလဲ _____

အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေးဆောင်ရွက်ချက်များ စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

(၉) သုံးသပ်ချက်များ

မြို့နယ်သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီ၊ မြို့နယ်မိုးလေဝသနှင့် လေဗေဒဦးစီးဌာန၊ ကယ်ဆယ်ရေးဦးစီးဌာန တို့ကို လေ့လာသုံးသပ်မှုများပြုလုပ်ရန် နည်းလမ်းများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိပါက၊ နည်းလမ်းများအားဖော်ပြပါ။ _____

လေ့လာသုံးသပ်ချက်များ ပုံမှန်လက်ခံနိုင်ရန် မြို့နယ်သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီ၊ မြို့နယ်မိုးလေဝသနှင့် လေဗေဒဦးစီးဌာန၊ ကယ်ဆယ်ရေးဦးစီးဌာန တို့တွင် တာဝန်ပေးထားသူများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ တာဝန်ပေးထားသူများအားဖော်ပြပါ။ _____

မည်ကဲ့သို့ မကြာခဏဆက်သွယ်သုံးသပ်ပါသလဲ။ _____

မြို့နယ်သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီ၊ မြို့နယ်မိုးလေဝသနှင့် လေဗေဒဦးစီးဌာန၊ ကယ်ဆယ်ရေးဦးစီးဌာန တို့မှ တုန့်ပြန်မှုများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ အသေးစိတ် ရေးသား ဖော်ပြပါ။ _____

သုံးသပ်ချက်များ ဆော့လျင်စွာ ပြုလုပ်ခြင်းအပေါ်တွင် ကြိုတင် သတိပေးချက်/ ဘေးအန္တရာယ် သတင်းအချက်အလက် လက်ခံရရှိမှုတွင် တိုးတက်မှုများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ အသေးစိတ်ရေးသားဖော်ပြပါ။ _____

၃၂

သုံးသပ်ချက်များ ပြုလုပ်ရာတွင် စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ

အကြံပြုချက်များ

အနှစ်ချုပ်လမ်းညွှန်ချက်များ

၁။ ဘေးဖြစ်နိုင်ချေ ဗဟုသုတ

၂။ ဒေသတွင်းအန္တရာယ်များကို စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း

၃။ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး နည်းလမ်းများ

၄။ သတင်းများကိုထုတ်ပြန် ကြိုတင်သတိပေးခြင်း

၅။ ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို လက်ခံခြင်း

၆။ ဒေသတွင်းဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်သတိပေးမှုများအား စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း

၇။ ကြိုတင်သတိပေးချက်များ ထုတ်ပြန်ပေးပို့ခြင်း

၈။ ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း

၉။ အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေး ဆောင်ရွက်ချက်များ

၁၀။ သုံးသပ်ချက်များ

အဓိက ထင်မြင်သုံးသပ်ချက်များ

လေ့လာသုံးသပ်သူများ၏ လက်မှတ်များ

လေ့လာသုံးသပ်သည့် ရက်စွဲ - ၂၈.၅.၂၀၁၆

ဝက်ကျိ

ပုံစံ ၁၅၈ ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို စစ်ဆေးခြင်း

ရည်ရွယ်ချက်

စီမံကိန်းဝင်ရွာများအနေဖြင့်မိမိတို့၏ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိသဘာဝ အရင်းအမြစ်များကို ထုတ်ယူအသုံးပြုရာတွင် ထိန်းသိမ်းမှု ဆိုင်ရာနည်းဥပဒေသ ဆောင်ရွက်/ရှောင်ရန်များကို သိရှိ နားလည်စေရန်နှင့် လိုက်နာဆောင်ရွက်စေရန်ဖြစ်ပါသည်။

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းမှုမရှိပါက သစ်တော ပြုန်းတီးခြင်း၊ လောင်စာဆီများအလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်းကြောင့် လေထုညစ်ညမ်းခြင်း၊ ရာသီဥတုဖောက်ပြန်ခြင်း စသည့် ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးများကို ဖြစ်ပေါ်နိုင်ကြောင်းကို ကောင်းစွာ သိရှိနားလည်စေရန်ဖြစ်ပါသည်။ နမူနာဇယားတွင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းခြင်းဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်/ ရှောင်ရန်အချက်အလက်များ ပါဝင်ပါသည်။

နမူနာဇယားပုံစံ

- ကြာချိန် (၃၀) နာရီအတွင်း ။
- အသုံးပြုမည့်ပစ္စည်းများ ။
- အသင့်ပြင်ဆင်ထားသည့်မေးခွန်း၊ ဘောပင်၊ ခဲတံ၊
- အသုံးပြုသည့် နည်းလမ်း ။
- ပုံပိုးသူမှ ဦးဆောင်၍ အပြန်အလှန်ဆွေးနွေး ခြင်း။
- ပါဝင်မည့်လူဦးရေ ။
- ပုံပိုးသူ (က-၊ ဗ-) ရွာမှပါဝင်သူ (က-၊ ဗ-)
- ပြုလုပ်ပုံအဆင့်ဆင့် ။
- မေးခွန်းနမူနာနှင့်ပြုလုပ်ပုံအဆင့်ဆင့်ကို အောက်တွင်ဖော်ပြ ထားပါသည်။ မှာတွဲပါ စာရွက် တွင် နမူနာဇယားပုံစံကို ဖော်ပြထားပါသည်။

စီမံကိန်းအမည်/ နေရာ	ဝက်ကျိ	အသက်မီမွေးဝမ်းကျောင်းများကို
စီမံကိန်းအကြောင်းအကျဉ်း		
ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာခြိမ်းခြမ်မှုများ		
သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်		✓
စီမံကိန်းသည် တရားဥပဒေအရ အကာကွယ်ပေးထားသောဧရိယာအတွင်း (သို့) အနီးအနား (သို့) ယင်းသို့ သတ်မှတ်သင့်သည့် နေရာများတွင် ဆောင်ရွက်နေရပါသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည်အပင်၊ သက်ရှိမျိုးစိတ်တွေကိုအကျိုးသက်ရောက်မှုရှိသလား။	✓	
စီမံကိန်းသည်မူလသစ်တော၊ လူလုပ်သောသစ်တော၊ခြံမြေ၊ စိုစွတ်သောမြေ၊ ဒီရေခတာမြေ အနီးအနားမှာရှိနေလား။	✓	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှုကိုဖြစ်စေသော သစ်တောပြုန်းတီးမှုနှင့် သဘာဝအလေ့အထကို ခေါင်းပုံဖြတ်နေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် သစ်တောကနေ သစ်တောပွဲလုပ်ဆောင်မှုအားဖြင့် သစ်တောဆုံးရှုံးအောင် လုပ်နေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် တိကျသောပထဝီအနေအထား ပြောင်းလဲမှုလုပ်နေသလား။		✓

၅၆

PATT

စီမံကိန်းအစီအစဉ်များ တိုးတက်မှုအတွက် ဟင်းသီးဟင်းရွက်ပင်နှင့် သစ်သီးဝလံပင်များကို ရှင်းလင်းသလုပ်ခြင်းနေ့သလား။	✓	
စီမံကိန်း၏လုပ်ဆောင်မှုသည် အပင်များမီးရှို့ခြင်းနှင့် စိုက်ပျိုးနယ်မြေသစ်များ အတွက်တိုးတက်မှုကို လျော့ကျစေသလား။	✓	
စီမံကိန်းသည် အခြားမူလားသော မျိုးစိတ်များနှင့် အဆင်ပြေနေသော သဘာဝသက်ရှိစနစ်ကို ဖျက်စီးနေသလား။		✓
ပင်လယ်နှင့် ရေနေ ဇီဝသက်ရှိများပေါ်တွင် သက်ရောက်မှု ရှိပါသလား။		✓
ရှေးဟောင်းအမွေအနှစ်များ		
စီမံကိန်းသည် သမိုင်းနှင့်ဆိုင်သော ရှေးဟောင်းသုတေသန နယ်မြေဥပဒေအရ တားမြစ်နယ်မြေအနားမှာရှိနေသလား။		✓
စီမံကိန်းသည် ရှေးဟောင်းမြို့များအဖြစ်ဖော်ပြသော ကမ္ဘာ့အမွေအနှစ် အဖြစ်ရှိနေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ဘာသာရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်း၊ ဘုန်းတော်ကြီးနယ်မြေ၊ ဘုရားကျောင်းတွေကို ဖျက်စီးစေသလား။		✓
လူတွေ့ရသည့်သန်တွေကို အနှောက်အယှက်ပေးနေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ထင်ရှားသောနေရာ၊ အဆောက်အဦး၊ သတ်မှတ် ထားသော အမျိုးသားအမွေအနှစ်တွေကို အကျိုးသက်ရောက်စေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ယဉ်ကျေးမှု၊ အသက်ရှင်မှုပုံစံ၊ လူနည်းစု တိုင်းရင်းသားတွေ့ရပုံစံကို ပြောင်းလဲစေသလား။		✓
ညစ်ညမ်းမှုများမှ ကာကွယ်ခြင်း		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုများသည် မြစ်ကမ်း၊ စမ်းချောင်းဘေးတွင် လုပ်ဆောင်နေသလား။		✓
စီမံကိန်းသည် ပိုးသတ်ဆေး၊ ဓာတ်မြေဩဇာ၊ ဓာတုပစ္စည်းသုံးပြီး စီမံကိန်း ဖွံ့ဖြိုးဖို့အတွက်လုပ်ပြီး ရေထုနှင့်မြေထုကို ထိခိုက်စေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် အဆောက်အဦးဆောက်ခြင်းမှ ဆူညံသံ၊ အသေးစား ရေကာတာ၊ နံရံလုပ်ဖို့ အသုံးပြုသောပစ္စည်းများသုံးခြင်း။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုများသည် မြေအောက်ရေ အရင်းအမြစ်များကို သုံးပြီး ရေကိုလျော့နည်းစေခြင်း။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်ချက်သည် ဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကိုလုပ်ရင်း ဖုန်မှုန့်များကို ထုတ်လွှင့်နေသလား။		✓
စီမံကိန်းသည် ဒီဇယ်အင်ဂျင်များကို သုံးနေသလား။		✓

စီမံကိန်း၏ လုပ်ဆောင်မှုများသည် ပတ်ဝန်းကျင်တွင်၊ ညစ်ညမ်းမှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုနှင့် ပတ်သက်နေသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းအညစ်အကြေးများသည် ပတ်ဝန်းကျင်ရှိလူများ၏ ကျန်းမာရေးကို ထိခိုက်စေပါသလား။		✓
လူမှုပတ်ဝန်းကျင်		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့်၊ လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်း၏ အစီအစဉ်များ၊ နည်းဗျူဟာများ၊ ထိခိုက်မှု ဖြစ်ပေါ်ပါသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်း၏ လူနေမှုပုံစံ၊ လုံခြုံမှု၊ စုစည်းမှုတို့ကို ထိခိုက်မှုဖြစ်ပေါ်ပါသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်းရှိ ထိခိုက်လွယ်သော အုပ်စုများကိုထိခိုက်မှု များဖြစ်ပေါ်ပါသလား။		✓
ပုံမှန်လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်း		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်ရှိ သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေပါသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် ရေဆိုးမြောင်းစနစ်များ၊ ပြည်သူ့ပိုင်ပစ္စည်းများကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေပါသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် အများပြည်သူနှင့်လုပ်ဆောင်သည့် ဝန်ထမ်းများအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်ပါသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့်၊ ရိုရင်းစွဲ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ရင်းမြစ်များအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်လာမည်ဟု ထင်ပါသလား။		✓
သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆန်းစစ်မှုရလဒ်များကို ပြန်လည်သုံးသပ်စစ်ဆေးပြီး ၊ ဆောင်ရန်/ ရှောင်ရန် နည်းဥပဒေအဖြစ် ပြန်လည်၍ တိုင်းတာပါ။		

ပုံစံ ၁၆။ ပဋိပက္ခကို စစ်ဆေးခြင်း

Do No Harm မှု

Do No Harm မှုကို BRACED Beda Alliance မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများမှ ပြုစုခဲ့သည်။ ၎င်းကို စီမံခန့်ခွဲမှုများ ပြုစုခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေစဉ် ကာလအတွင်းတွင် အရေးကြီးသော ပဋိပက္ခဖြစ်နိုင်သည့် အခန်းကဏ္ဍကိုထည့်သွင်း စဉ်းစားဆန်းစစ်ရန်အတွက် ပုံမှန်ပေးမည့် နည်းကိရိယာဖြစ်သည်။ စီစစ်ရန် စာရင်းသည် ပြည့်စုံမှု မရှိ၊ ပဋိပက္ခစစ်တမ်းကောက်ယူမှု(သို့) ဌာနတွင်းသုံးမှုများ မပါဝင်သော်လည်း ၎င်းတို့၏ လိုအပ်ချက်ကို အထူးပြုဖော်ပြထားသည်။ ထို့အပြင် ပဋိပက္ခဆိုင်ရာအသိရှိခြင်းသည် မှန်သည်။ မှားသည်မေးခွန်းများထက် ပိုမိုသည်။ ပဋိပက္ခ နှင့် တင်းမာမှုများသည် အများအားဖြင့် အဖွဲ့တို့၏ အင်းအားစုပေါ်တွင် မူတည်သည်။ ၎င်းတွင် စီစစ်ရန် စာရင်းကို အသုံးပြုသူတို့မှ အယူအဆကို (သင်တန်းများမှ တဆင့်) နားလည်ရန်၊ အရေးကြီးပြီးစီစစ်ရန်၊ စာရင်းကိုထပ်မံ ဆွေးနွေးရန်တို့အတွက် အသုံးပြုနိုင်သည်။

၁။ ပဋိပက္ခ အခြေအနေကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ခြင်း။
 ခွဲခြားသူများနှင့် ပေါင်းစည်းသူများစီစစ်ချက်၊ ထို့အပြင်ဆောင်ရွက်သူ စီစစ်လေ့လာချက်များသည်လည်း အဓိကအပိုင်းများတွင် ပါဝင်ပြီး အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် အကြောင်းအရာကို နားလည်ရန် ပထမအဆင့်များဖြစ်သည်။
 ၂။ အကြောင်းအရာနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု ကြားဆောင်ရွက်မှု ကြိုအပိုင်းသည် အကြောင်းအရာနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အကြား ဘယ်လိုဆက်စပ်မှုရှိသည်ကို ကြည့်ရှုလေ့လာသည်။ ဆိုးရွားသည့်အခြေအနေတွင် ရှားပါးသည့်အရင်းအမြစ်များဖြင့် သတ်မှတ်ပြီး မည်သည့်စီမံကိန်းမဆို ရပ်ရွာလူထု၊ အုပ်စုများ (သို့) တစ်ဦးတစ်ယောက်အကြားတွင် တင်းမာမှုကိုဖြစ်စေနိုင်သကဲ့သို့ ရပ်ရွာအတွင်းတွင် အပြုသဘောဆောင်သည့် ကဏ္ဍများလည်း တိုးတက်လာနိုင်သည်။ ၎င်းအချိန်တွင် အဖွဲ့အစည်း/ဆောင်ရွက်မှုတစ်ခုစီသည် ၎င်းသည် အကြောင်းအရာနှင့် မည်သို့ချိတ်ဆက်ပုံကို နားလည်ထားရန်လိုအပ်သည်။